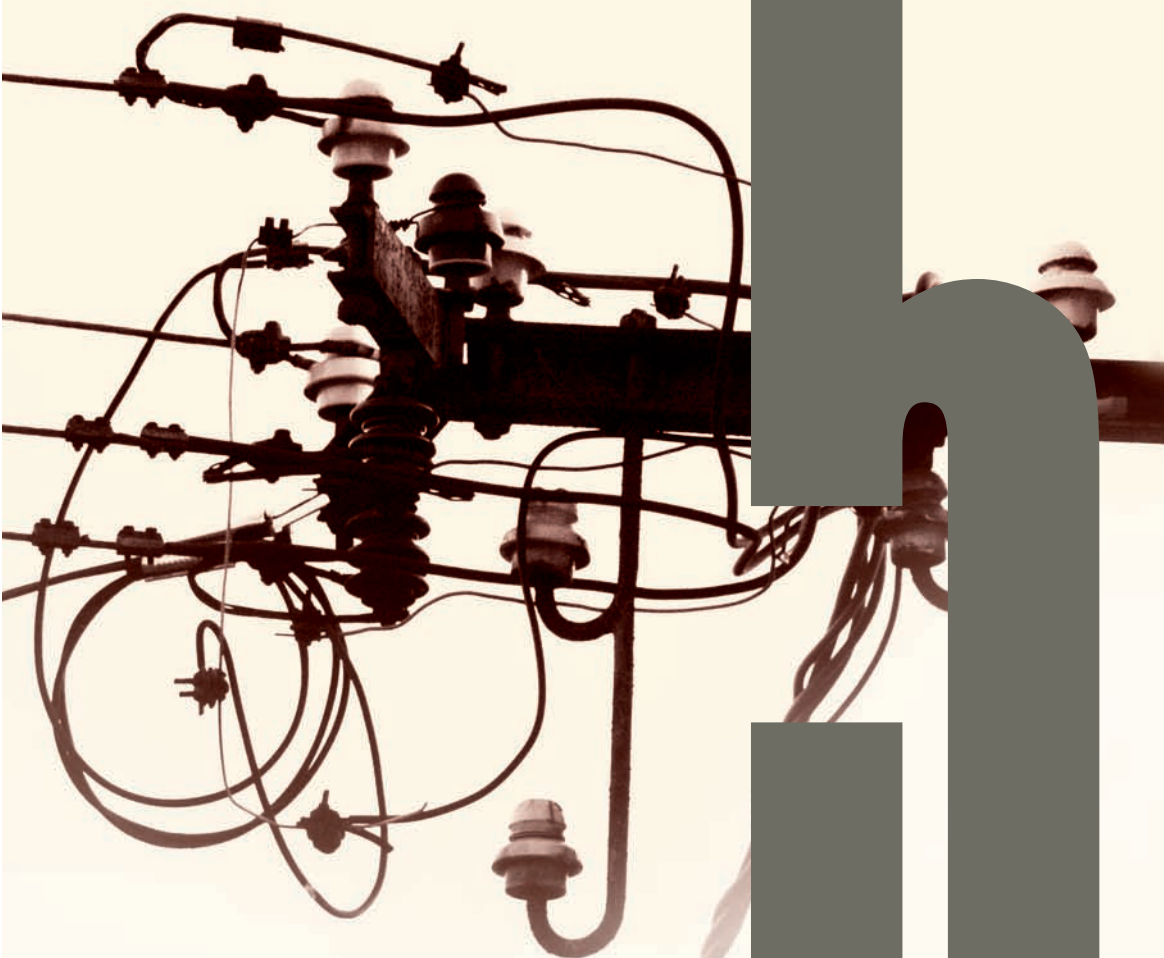

elektro
gorenjska

50 let z vami

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA OKOLJU PRIJAZEN NAČIN

Spoštovani!

Tretja številka priloge 50 let podrobneje obravnava proizvodnjo električne energije in tudi tokrat smo poskušali čim bolj predstaviti dosežke 50 let, seveda s poudarkom na zaposlenih. Dejavnost proizvodnje električne energije se od leta 2002 dalje odvija v okviru pravno samostojne družbe Gorenjske elektrarne, 12 let samostojnosti družbe pa prikaže le del izjemne zgodovine proizvodnje električne energije, ki se je skozi vsa ta leta izjemno spreminjala in prilagajala razmeram v okolju.

Družba Gorenjske elektrarne je v leto 2014 vstopila s proizvodnjo električne energije v 16 hidroelektrarnah (od tega 15 lastniških), v 17 sončnih elektrarnah (od tega 16 lastniških), električno energijo in toploto pa poleg tega proizvaja tudi v 7 kogeneracijah (5 lastniških). Ponosen sem, da je družba v preteklem letu poslovala pozitivno z dobičkom in v letu 2013 povečala proizvodnjo električne energije za približno 10 %, kar je posledica realizacije novih proizvodnih enot, tako sončnih elektrarn kot soproizvodnje električne in toplotne energije oziroma kogeneracij.

Učinkovita raba energije je področje, kjer vsa podjetja v skupini Elektro Gorenjska spodbujajo odjemalce k temu, da sodelujejo pri varovanju okolja in zniževanju emisij toplogrednih plinov. Poskušamo jih spodbujati k uporabi električne energije, ki je proizvedena iz obnovljivih virov energije in to ostaja cilj tudi v prihodnosti. Gorenjske elektrarne v tem smislu izpolnjujejo svoje poslanstvo in različne javnosti hkrati tudi izobražujejo ter osveščajo o pomenu izrabe obnovljivih virov. To izvajajo tudi preko Foruma o obnovljivih virih in učinkoviti rabi energije, ki je namenjen izobraževalnim in javnim ustanovam, občinam, energetske managerjem, odgovornim za področje energetike, in potencialnim partnerjem za uporabo storitev, ki jih ponujajo Gorenjske elektrarne. V prejšnjem letu smo ga organizirali že tretjič in prejeli številne pozitivne odzive.

Raziskave kažejo, da so podjetja in posamezniki v Sloveniji sicer ozaveščeni o vrednotah učinkovite in varčne rabe električne energije, vendar bo potrebno še veliko dela in aktivnosti, da bomo skupaj uspešnejši pri izboljševanju zavedanja o omejenosti električne energije in o njenih negativnih okoljskih učinkih zaradi njene proizvodnje. Odgovornost do naravnega okolja in jasno poudarjeno okoljsko noto imajo v svoji strategiji zapisana vsa podjetja v skupini Elektro Gorenjska, zato se bomo trudili za trajnostni razvoj vseh družb v skupini tudi v letu 2014 in naprej.

Predsednik uprave
mag. Bojan Luskovec

INTERVJU Z DIREKTORJEM GORENJSKIH ELEKTRARN ALEŠEM AŽMANOM, MBA

1. Napisati morate osebno čestitko Elektru Gorenjska ob 50-letnici. Kaj bi napisali v čestitki?

Elektro Gorenjska - vse najboljše in naj bo tvoja energija izvir optimizma in uspeha vsem odjemalcem, ki jih oskrbuješ.

Želim ti, da se še naprej tako uspešno prilagajaš razmeram v okolju in ostaneš močno, stabilno podjetje, z izjemnim občutkom za lokalno okolje in družbeno odgovornost. Ponosen sem, da sem del uspešne 50-letne zgodovine tudi sam.

2. V podjetju ste že precej let, kako bi opisali oziroma povzeli vsa ta leta v podjetju?

V skupini Elektro Gorenjska sem zaposlen 12 let. Moje prve aktivnosti so sovpadale z liberalizacijo trga z električno energijo in s tem povezano prodajo ter nakupom električne energije. V začetnih letih so bile moje zadolžitve vezane na prodajo in nakup električne energije za potrebe takratnih upravičenih odjemalcev (poslovni odjemalci s priključno močjo večjo od 41 kW), ki so predstavljali približno 60 % celotne porabe v distribuciji. Samih začetkov zaposlitve v skupini Elektro Gorenjska se z veseljem spominjam, zlasti pa mi je v spominu ostal prisrčen odnos oziroma sprejem sodelavcev, ki so poleg dela poudarjali tudi družabne aktivnosti, ki so prispevale k dobremu kolektivnemu vzdušju in odnosu med zaposlenimi. Med prvimi vtisi bi izpostavil tudi močno regijsko usmerjenost podjetja, zlasti v okviru OE za nakup in prodajo električne energije, ki je bila izključno vezana na domače dobavitelje električne energije. Podjetje Elektro Gorenjska je bilo eno prvih distribucijskih podjetij, ki je uvažalo električno energijo neposredno iz tujine. Prvi smo sklenili pogodbo z ameriškim podjetjem Sempra Energy, in sicer z njihovo evropsko podružnico, kasneje pa smo bili uspešni tudi na avkcijah za pridobitev izvoznih kapacitet, namenjenih izvozu električne energije v Italijo. Omenil bi tudi, da sem skupaj z Dragom Paplerjem sodeloval pri pripravi prvega letnega poročila, namenjenega zunanjim partnerjem, ki je v bilo v primerjavi z današnjim precej "amatersko", a vendarle so bili to prvi začetki tovrstnega komuniciranja.

Pomembna prelomnica v poslovanju podjetja Elektro Gorenjska na področju prodaje električne energije je bila

tudi popolna liberalizacija trga z električno energijo leta 2007, ki je omogočala tudi gospodinjstvom prosto izbiro dobavitelja električne energije. Ponudbo je bilo potrebno prilagoditi novim potrebam in ubrati drugačne marketinške pristope, katerih rezultat je bila nova blagovna znamka Reenergija, namenjena ekološko bolj ozaveščenim kupcem, in paket Porabim, kar rabim, ki je odjemalce postopoma usmerjal k racionalnejši rabi električne energije in jim omogočal mesečno zaračunavanje porabe po dejanskih stroških.

Konec leta 2010 je sledila še ena pomembna prelomnica v moji karieri, prevzel sem vodenje družbe Gorenjske elektrarne, podjetja za proizvodnjo električne energije. V okviru podjetja nam je skupaj s sodelavci uspelo bistveno povečati obseg poslovanja, zlasti na področju fotovoltaičnih elektrarn in razširiti poslovanje tudi na področje soproizvodnje elektrike in toplote, biomase ter na področje učinkovite rabe električne energije. Na kratko bi ocenil, da je družba Gorenjske elektrarne v izvrstni kondiciji in da je lahko v ponos lastniku oziroma celotni skupini Elektro Gorenjska.

3. Kaj je za vas največji uspeh podjetja Elektro Gorenjska?

Podjetje Elektro Gorenjska ima v slovenskem prostoru med distribucijskimi podjetji vodilno vlogo pri uvajanju novih tehnologij, povezanih z učinkovito distribucijo električne energije, in to kljub temu, da je najmanjše distribucijsko podjetje. Zaradi dolgoletnega načrtnega vlaganja v zanesljivost omrežja razpolagamo z zelo robustnim in zanesljivim omrežjem, ki odjemalcem (zlasti industrijskim) omogoča zanesljivo in neprekinjeno napajanje z električno energijo, kar se je izkazalo tudi pri zadnjih izrednih razmerah, ko je po celi Sloveniji pustošil žled. Po razgovorih, ki sem jih imel z največjim distribucijskim odjemalcem Elektra Gorenjske Goodyear-om, so bili zelo pozitivno presenečeni, saj praktično niso imeli nobenih težav glede dobave električne energije. Postavitev in vzdrževanje obstoječe distribucijske infrastrukture, ki zagotavlja zanesljivo dobavo električne energije in s tem konkurenčno prednost industriji, lahko vsekakor štejemo za enega največjih uspehov Elektra Gorenjska.

Podjetje Elektro Gorenjska ima v slovenskem prostoru med distribucijskimi podjetji vodilno vlogo pri uvajanju novih tehnologij, povezanih z učinkovito distribucijo električne energije, in to kljub temu, da je najmanjše distribucijsko podjetje.

Intervju

4. Kaj je za vas največji uspeh tehnološkega razvoja, pri katerem ste sodelovali?

Za največji uspeh si štejem sodelovanje oziroma vodenje projekta soproizvodnje toplotne in električne energije za potrebe stanovanjske soseske Planina Kranj. Projekt je bil nagrajen tudi z nagrado EUREM Award (European Energy Manager) kot vzorčni primer dobre prakse in sodelovanja. Projekt dokazuje, kako lahko varčujemo z energijo in zmanjšamo negativne vplive na okolje, poleg tega pa je tudi lep primer partnerskega sodelovanja podjetij Gorenjske elektrarne, HSE, Petrol in Domplan.

Sam projekt je bil zasnovan predvsem v skrbi za varovanje okolja in povečanje ter optimiranje proizvodnje električne energije na okolju prijazen način. Cilj je bil vzpostavitev energetsko učinkovite proizvodnje in distribucije toplotne energije na območju soseske Planina, celovita prenova daljinskega sistema ogrevanja pa je vključevala posodobitev ogrevalnih naprav, izgradnjo soproizvodnje in optimizacijo vročevodnega omrežja in toplotnih postaj za zagotovitev energetsko učinkovitih temperaturnih režimov distribucije toplotne energije. Za centralni nadzor proizvodnih virov in distribucijo toplotne energije je bil vzpostavljen centralni nadzorni sistem s sekvenčnimi vklopi proizvodnih virov toplotne in električne energije glede na potrebe odjema toplotne energije. Z uvedbo merjenja porabe toplotne energije v toplotnih postajah in delilnikih porabe toplote po posameznih stanovanjih, s sanacijo kotlovnice in z uvedbo ekonomičnega vodenja sistema daljinskega ogrevanja je bil narejen velik korak k racionalni rabi energije, saj se je poraba primarne energije v nekaj letih zmanjšala za četrtno. Rezultat projekta je bilo povečanje učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja, bolj gospodarno poslovanje distributerja toplotne energije in večje zadovoljstvo končnih odjemalcev.

Soseska Planina Kranj je v okviru projekta pridobila eno najmodernejših kotlovnice daljinskega ogrevanja v slovenskem prostoru, ki omogoča dolgoročno veliko zanesljivost obratovanja ob bistveno nižjih stroških in minimalnem vplivu na okolje in kar je v današnjih časih zelo pomembno, stroški daljinskega ogrevanja postajajo eni najnižjih v Sloveniji.

5. Kateri so bili ključni izzivi dejavnosti distribucije električne energije včasih in kateri so izzivi danes?

V preteklosti je bil ključni izziv zadovoljiti energetske potrebe naraščajočega gospodarstva, zato je bilo

umeščanje objektov v prostor hitrejše in enostavnejše. Dejavnost proizvodnje je bila regulirana in je sledila razvojnim smernicam. Z deregulacijo trga električne energije in uvedbo novih podpornih shem so se razmere bistveno spremenile, predvsem pa so postale bolj nepredvidljive. V ospredje prihaja zgolj kratkoročni ekonomski interes, kar pa lahko postane zelo problematično s stališča panoge. Trenutno vlaganja v proizvodnjo električne energije niso povezana z dejanskimi potrebami, temveč sledijo izključno kratkotrajnemu ekonomskemu interesu. Zaradi nestabilnih in nepredvidljivih razmer na trgu je naše poslovanje bistveno zahtevnejše in bolj tvegano. V danih razmerah je zato ključno zagotoviti stabilno in donosno poslovanje, ne da bi podjetje izpostavljali prevelikim tveganjem, kar pa skušamo doseči z diverzifikacijo različnih proizvodnih virov in drugimi storitvenimi dejavnostmi, ki so povezane s proizvodnjo in z učinkovito rabo energije.

6. Kako v času vašega mandata poteka sodelovanje z lokalnim okoljem, ustanovami in s strokovnimi organizacijami?

V družbi Gorenjske elektrarne zlasti dobro sodelujemo z lokalnimi izobraževalnimi ustanovami, s katerimi smo izvedli več skupnih projektov, tako smo na primer na strehe izobraževalnih ustanov postavili že šest sončnih elektrarn. Naše poslanstvo je, da kot proizvajalec električne energije veliko delamo tudi na področju izobraževanja, predvsem mlajših uporabnikov, jih pomagamo učiti se o koristnosti teh virov in jim tako privzgjajamo okoljsko osveščenost že od malih nog. Gorenjske elektrarne so tudi aktiven član številnih uglednih združenj v okviru slovenske energetike - naj izpostavim Slovensko združenje elektroenergetikov CIGRE - CIRED in Združenje slovenske fotovoltaične industrije (ZSFI). Zaposleni v okviru Gorenjskih elektrarn s svojimi referati sodelujejo na številnih znanstvenih konferencah, poleg tega smo zaradi promocije obnovljivih virov in učinkovite rabe glavni pobudniki in organizatorji Foruma o obnovljivih virih in učinkoviti rabi energije, ki je namenjen predvsem prikazu in širjenju dobrih praks na tem področju zainteresirani javnosti, s čimer prav tako nadaljujemo s svojo aktivno vlogo pri osveščanju in pozivanju javnosti h gospodarnejši rabi električne energije in izkoriščanju alternativnih virov energije.

7. Kaj je po vašem ključno za uspeh podjetja v teh turbulentnih časih?

Uspešno poslovanje podjetij je danes odvisno zlasti od hitrosti zaznavanja in razumevanja poslovnih priložnosti in učinkovitosti prilaganja spremembam. Inovativnost in fleksibilnost sta glavni konkurenčni prednostni sposobnosti, ki lahko podjetju zagotovita nadpovprečne rezultate. Ključno vlogo pri tem pa seveda igrajo zaposleni, ki lahko s svojim znanjem in z delovanjem prispevajo k dodani vrednosti podjetja.

Dr. Drago Papler

INTERVJU Z DIREKTORJEM ELEKTRO SAVA KRANJ 1971 - 1981 VLADIMIRJEM PREMROUJEM

LOKALNA AVTOMATIZACIJA MALIH HIDROELEKTRARN JE OPTIMIRALA PROIZVODNE STROŠKE

1. Elektro Gorenjska praznuje 50 let delovanja in bili ste sopotnik družbe. Kaj ji želite ob jubileju?

Želel bi, da bi podjetje Elektro Gorenjska uspešno kot doslej razvijalo sodobno mrežo daljnovodov in transformatorskih postaj, ki bi čim manj obremenjevali okolje in da bi naravne ujme čim manj vplivale na obratovanje sistema. Čestitam podjetju Elektru Gorenjska, da je uspelo 60 % omrežja spraviti v kablovode in upam, da bo z novim mladim tehničnim kadrom uspelo ta odstotek še povečati, mogoče celo s kakšno novo tehnologijo, ki se bo približala ideji Nikola Tesle po izgradnji daljnovodov s čim manjšimi izgubami. Želim, da bi se čim več električne energije proizvedlo na mestu porabe in ne bi bilo več tolikšne odvisnosti od transportnih poti. V lesni biomasi vidim priložnost za pridobitev plinskega olja, ki bi bilo široko uporabno za goriva in proizvodnjo električne energije. Zlasti bi bilo to zanimivo za oddaljena hribovska naselja.

2. V podjetju ste bili zaposleni šest let kot vodja priprave dela, kot referent za avtomatizacijo in pripravo dela in pomočnik vodje enote. Deset let ste bili na vodilnem mestu kot vodja Proizvodne enote Kranj podjetja Elektro Kranj (1971 - 1974), kot direktor DES - TOZD Elektro Sava Kranj (1975 - 1979) in direktor TOZD Elektro Sava Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska (1979 - 1981). S svojim delom ste zaznamovali pomembne prelomnice. Kako gledate na to obdobje?

Za študij elektrotehnike sem se odločil, ker mi je odgovarjala tehnika. Doma sem videl očeta, ki je bil zdravnik, a me medicina ni pritegnila. Malo sem nagnjenje do poklica podedoval po stricu, ki je bil navdušen elektrotehnik, čeprav je bil sicer zdravnik. Dobil sem štipendijo Gorenjskih elektrarn, ki so takrat spadale neposredno pod ELES. Vsako leto sem opravljal redno prakso v podjetju. Diplomiral sem iz avtomatizacije malih hidroelektrarn 24. maja 1965 na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. Prva zaposlitev je bila 15. septembra 1965 v

Proizvodni enoti Kranj podjetja Elektro Kranj na Stari cesti 3 v Kranju. Vodil sem pripravo dela in imel konkretno zadolžitev priprave gradbišča v HE Sava in montaže za prvi cevni agregat v Jugoslaviji. Ob tem sem imel tudi nalogo projektirati novo stikalno polje za ta agregat in sprojektirati dvigalo, pri čemer sem sodeloval s prof. Kovačcem s Fakultete za strojništvo. Problem so bili stroški malih hidroelektrarn. Pod vodstvom Draga Chvatala je bilo v Proizvodni enoti Kranj 87 zaposlenih. Z nastopom direktorja podjetja Elektro Kranj Milana Križnarja je prišlo do združitve finančne, nabavne in knjigovodske službe, hkrati pa je imenoval tudi komisijo za sanacijo Proizvodne enote Kranj. Ta komisija, ki sem jo vodil in so v njej sodelovali domači sodelavci in zunanji strokovnjak z Ekonomske fakultete, je izdelala program sanacije. Po sprejetju sanacijskega programa sem bil premeščen v Projektivni biro Elektro Kranj v nebotičnik kot referent za avtomatizacijo in pripravo dela. Moja naloga je bila priprava avtomatizacije malih hidroelektrarn, konkretno HE Cerklje, HE Rudno in HE Pristava. Hkrati se je pričelo z načrtovanjem sanacije jezua za HE Sava z novo tehnološko rešitvijo mehkega jezua. Z upokojitvijo vodje Proizvodne enote Draga Chvatala, sem bil imenovan na mesto pomočnika Proizvodne enote Kranj. Leta 1971 je bil objavljen razpis za direktorja Proizvodne enote Kranj, na katerega sem se prijavil in sem bil tudi izbran. V tistem času smo se s pomočjo Turboinštituta lotili avtomatizacije ostalih hidroelektrarn, in sicer HE Pristava, HE Škofja Loka in HE Sava. Načrte za avtomatizacijo in izvedbo opreme smo izdelali sami in ob sodelovanju inženirskega biroja Elektroprojekta. V dveh letih je bila modernizacija realizirana, zmanjšalo se je število zaposlenih, s tem da je le en delavec zapustil Proizvodno enoto Kranj, vse ostalo je bila naravna selekcija. Zaradi visokih proizvodnih stroškov oziroma cene je bil trend zaprtje malih proizvodnih virov, s tehnološko rešitvijo in z racionalizacijo pa smo rešili male hidroelektrarne, da se niso zaprle. Po nas so se zgleđovali Elektro Ljubljana in Soške elektrarne Nova Gorica,

*zgoraj levo:
Vladimir Premrou, dipl. el.
inž., direktor Elektro Sava
Kranj v obdobju 1971 - 1981*

Moja naloga je bila priprava avtomatizacije malih hidroelektrarn, konkretno HE Cerklje, HE Rudno in HE Pristava. Hkrati se je pričelo z načrtovanjem sanacije jezua za HE Sava z novo tehnološko rešitvijo mehkega jezua.

*Začetnik avtomatizacije
malih hidroelektrarn
Vladimir Premrou, 13. marec 2014
(foto Drago Papler)*

*Mehki jez na Savi
(foto Drago Papler)*

**Z velikimi napori
smo pričeli obnavljati tudi
stroškovno velik projekt,
obnovo jezu
na Savi v Kranju.**

ki so tudi avtomatizirali male hidroelektrarne in ohranili njihovo obratovanje. Zaposlenost se je zmanjšala za polovico. Bilo nas je 42 zaposlenih, predvsem na račun zmanjšanja kadrov v računovodstvu in manjših posadk v elektrarnah. Namesto 4,5 zaposlenih v posamezni HE sta ostala le dva zaposlena. Pri zagotavljanju ustrezne tehnične opreme so bile velike težave. Ni bilo enosmernih motorjev, morali smo dobiti dovoljenje za njihov uvoz. Vgrajena je bila stara relejna tehnika, Iskrini releji so bili nezanesljivi.

Reorganizacije so potekale vsako tretje leto. Leta 1975 ob nastanku TOZD-ov, ki so bili določeni z zakonom, sem postal direktor TOZD Elektro Sava Kranj v okviru Skupnosti TOZD Elektro Gorenjska oz. kasnejše delovne organizacije Elektro Gorenjska leta 1979 in to funkcijo sem opravljal do leta 1981. V tistem času se je Elektro Gorenjska zelo razvil. Ustanovili smo analitski oddelek, ki ga je vodila Jelka Erzin, prišla sta pravnik Janez Osojnik in ekonomist Franček Bohinc. Bili smo dobra ekipa. V TOZD Elektro Sava Kranj smo razvili čistilne stroje in jih izdelovali za lastne potrebe in zunanje naročnike. Finančno smo bili zelo močni. Proizvodna enota Kranj je imela velike dobičke, tako da smo ostalim TOZD-om posojali denar za gradnjo novih razdelilnih transformatorskih postaj: RTP Primskovo, RTP Labore, RTP Bled, začela se je graditi 20 kV mreža. Začela se je tudi gradnja 110 (35) kV daljnovoda Bled - Bohinjska Bistrica, za katerega smo prispevali del sredstev, zato da se je nanj priključila nova obnovljena HE Soteska. Lesno industrijsko podjetje Bled nam je namreč odstopilo pogorišče elektrarne v Soteski in na tej lokaciji smo postavili novo hidroelektrarno. Pomemben korak v tistem obdobju je bila tudi posodobitev Obratovalno energetskega centra na Zlatem polju. Vanj je bila delno vključena HE Savica, ki je spremenila režim obratovanja, saj so bile potrebe po vršni električni energiji velike. Kasneje smo začeli razmišljati o avtomatizaciji in daljinskem upravljanju HE Savica in takrat sem že dal pobudo, da bi to avtomatizacijo izvedli z novo tehnologijo, s procesorskim vodenjem. Kot član Komisije za male HE pri Elektrogospodarstvu Slovenije Maribor, sem predlagal, da bi se klasično zaščito in upravljanje izvajalo s procesorskim sistemom, vendar pa ta predlog nikakor ni bil sprejet. Ostala je klasična relejna zaščita.

Leta 1981 sem bil tri mesece svetovalec direktorja TOZD Elektro Sava Kranj, potem pa so me na iniciativo direktorja PAP 1. junija 1981 povabili k sodelovanju v delovno organizacijo PAP kot vodjo oddelka za male hidroelektrarne. Cilj je bil izgradnja malih HE za potrebe splošnega ljudske odpora. Iskali smo lokacije za male HE, vendar kakšnega velikega odziva s strani raznih proizvodnih in distribucijskih organizacij ni bilo. V tistem času se je obnovila le ena HE v Bosni in Hercegovini. V Sloveniji so zasebniki imeli interes, vendar so se pojavili projektanti s

strani Turboinstituta, Litostroja in privatnih strokovnjakov, ki so projektirali in izvajali novogradnje malih HE na opuščeni jezovih mlinov in žag.

Življenjska pot me je potem peljala v Italijo na čisto drugo področje. Za svoj hobi pa sem tudi v Italiji sodeloval pri izgradnji nove male HE, pri kateri sem uspel celo vključiti dobavo strojne opreme iz Litostroja. Potem se je tudi v italijanskem elektrogospodarstvu ENEL gradnja ustavila, ker so začeli administrativno zavirati gradnje, češ da male HE povzročajo težave v obratovanju omrežja.

3. Kaj je za vas največji uspeh podjetja Elektro Gorenjska?

V obdobju, ko je bil glavni direktor Elektro Gorenjska Milan Križnar, smo se pričeli resno ukvarjati z ekonomiko vodenja podjetja in delovnih enot, poudarjali smo pomen tehničnega razvoja na vseh nivojih. V lastnem razvojnem oddelku smo izdelali načrte za lokalno avtomatizacijo hidroelektrarn in na osnovi ekonomskih analiz pričeli uresničevati avtomatizacijo, kljub temu da je bilo težko dobiti ustrezne naprave in opremo. Z velikimi napori smo pričeli obnavljati tudi stroškovno velik projekt, obnovo jezu na Savi v Kranju. Uspeli smo se dogovoriti z vodnim gospodarstvom za tehnično in finančno sodelovanje in tako so bili kmalu vidni ekonomski rezultati, ne da bi bilo potrebno odpuščati zaposlene.

Uspeh Elektro Gorenjska je bil v tem, da so takratne poslovne enote res dobro medsebojno sodelovale na poslovnem, tehničnem in finančnem področju, da se je pričela gradnja 20 kV in 110 kV omrežja in pripadajočih razdelilnih transformatorskih postaj, da smo uspeli obnoviti male HE, jih avtomatizirati in jih tako ohraniti v obratovanju ter vse skupaj povezati v center vodenja.

4. Kaj je za vas največji uspeh tehnološkega razvoja, pri katerem ste sodelovali?

Največji uspeh tehnološkega razvoja sedemdesetih let 20. stoletja je bila izvedba lokalne avtomatizacije malih hidroelektrarn in novi pristopi k sodobni tehnologiji z uvedbo računalniškega vodenja ter nadzora s procesorsko tehnologijo.

5. Kateri so bili ključni izzivi dejavnosti energetike včasih in kateri so izzivi danes?

V takratnih časih so bili ključni izzivi zagotoviti električno energijo vsem porabnikom v vsakem času in ob zanesljivi oskrbi ter ob sprejemljivi ceni.

Danes, ko je energije trenutno še dovolj, si energetske družbe medsebojno konkurirajo in ponujajo ugodnejše pogoje dobave, hkrati pa pozabljajo, da bomo dosegli kakovostno energijo le, če jo bomo sami v svoji bližini proizvajali iz lastnih obnovljivih virov ali z novo napredno in čisto tehnologijo in ne bo potrebno graditi novih prenosnih daljnovodov. Pričakujem, da se bo v bližnji pri-

hodnosti realizirala Teslova vizionarska zamisel in da daljnovodi ne bodo več moteči in ne bodo povzročali velikih prenosnih izgub.

6. Kako je v času vašega mandata potekalo sodelovanje z lokalnim okoljem, ustanovami in s strokovnimi organizacijami?

Okolje takrat še ni bilo tako močno razvito glede ekološke zavesti, pa tudi mi nismo povzročali težav.

Izredno dobro smo sodelovali z Vodnim gospodarskim podjetjem Kranj in s Podjetjem za urejanje hudournikov. Spominjam se problema, ko so nas obtožili, da mehki jez na Savi povzroča zamakanje vode v kletih stanovanjskega naselja Struževu, nakar se je izkazalo, da so bile za zamakanje krive podtalne vode, ki so izvirale iz potoka Dupeljščica.

V program izgradnje 100 malih hidroelektrarn za potrebe splošnega ljudskega odpora smo v okviru Komisije za male HE pri Elektrogospodarstvu Slovenije Maribor postavili tehnične pogoje in zagotovitev finančnih sredstev iz skupnih prihodkov. Izgradnja se je pričela že po mojem odhodu iz elektrogospodarstva. V sodelovanju s predstavniki Teritorialne obrambe Slovenije smo določili nekaj deset lokacij za njihove potrebe, med njimi so bili štiri na območju Elektro Gorenjska. Pripravil sem prvi investicijski program za HE Lomščica, po mojem odhodu pa je izgradnjo vodil Elektro Gorenjska.

Sodelovali smo na strokovni konferenci CIGRE v Opatiji s predstavitev avtomatizacije in izgradnje malih HE. Predstavitve je obrodila sadove, saj so pričeli k nam prihajati strokovnjaki iz Srbije, ki so si ogledali naše avtomatizirane hidroelektrarne. V pogovorih smo izvedeli, da je imela Srbija precej izkušenj z gradnjo zadrževalnikov visokih voda; sprožili smo tudi idejo, da bi se v Sloveniji zgradili zadrževalniki vode, ki bi jih kasneje tudi energetsko delno izrabili.

7. Časi se spreminjajo. Kaj je po vašem ključno za uspeh podjetja v teh turbulentnih časih?

Vlagati v sodobne naprave, ustvariti lasten močan razvoj in pustiti mladim kadrom več lastne iniciative za uvedbo novih tehnologij in jim pustiti, da uresničijo svoje ideje. Zlasti pa mislim, da bi morali sodobni menedžerji povezati mlade inženirje k skupnemu razvojnemu delu, ne samo po strokovni plati, temveč tudi pri skupnem prijateljskem delu.

Vodje zunanjih in notranjih organizacijskih enot s področja proizvodnje električne energije

- **DRAGO CHVATAL**, vodja Proizvodne enote Kranj podjetja Elektro Kranj (1964 - 1971)
- **VLADIMIR PREMROU**, vodja Proizvodne enote Kranj podjetja Elektro Kranj (1971 - 1974), direktor DES - TOZD Elektro Sava Kranj* oz. v TOZD Elektro Sava Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska* (1980 - 1981)
- **IVAN ARTAČ**, vodja oddelka za obratovanje v Proizvodni enoti Kranj podjetja Elektro Kranj oz. v DES - TOZD Elektro Sava Kranj* oz. v TOZD Elektro Sava Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska* (1964 - 1983), v.d. direktorja TOZD Elektro Sava delovne organizacije Elektro Kranj* (1981)
- **ALOJZ REBOLJ**, vodja oddelka za investicije v Proizvodni enoti Kranj podjetja Elektro Kranj oz. v DES - TOZD Elektro Sava Kranj* oz. v TOZD Elektro Sava Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska* (1964 - 1982)
- **MIROSLAV ŠKANTAR**, vodja oddelka za investicije in vzdrževanje v TOZD Elektro Sava Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska* oz. v Poslovni enoti Sava podjetja Elektro Gorenjska, p.o. (1982 - 1998)
- **ALOJZ ZALOŽNIK**, direktor TOZD Elektro Sava delovne organizacije Elektro Kranj* (1981 - 1990)
- **DARKO KOŽELJ**, vodja oddelka za obratovanje v TOZD Elektro Sava Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska* (1983 - 1990), direktor TOZD Elektro Sava delovne organizacije Elektro Kranj* (1990), direktor Poslovne enote Sava podjetja Elektro Gorenjska, p.o. in podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (1991 - 2000), direktor Poslovne enote za proizvodnjo električne energije podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (2001), direktor družbe Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2002 - 2004)
- **VLADIMIR SAVINŠEK**, vodja oddelka za obratovanje v TOZD Elektro Sava Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska* oz. v Poslovni enoti Sava podjetja Elektro Gorenjska, p.o. in podjetja Elektro Gorenjska, d.d. oz. v Poslovni enoti za proizvodnjo električne energije podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (1990 - 2001), vodja službe za obratovanje proizvodnje v družbi Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2002 - 2010)
- mag. **DRAGO ŠTEFE**, direktor družbe Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2004 - 2005)
- mag. **MARKO ČARMAN**, vodja oddelka za investicije in vzdrževanje v Poslovni enoti Sava podjetja Elektro Gorenjska, d.d. oz. v Poslovni enoti za proizvodnjo električne energije podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (1998 - 2001), vodja službe za investicije in vzdrževanje v družbi Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2002 - 2005), v.d. direktorja družbe Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2005 - 2006), direktor družbe Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2006 - 2010)
- dr. **DRAGO PAPLER**, vodja službe za investicije in razvoj v družbi Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2006 - 2010), vodja Organizacijske enote Investicije, razvoj in projekta v družbi Gorenjske elektrarne, d.o.o. (od 2011 dalje)
- **ALEŠ AŽMAN**, MBA, direktor družbe Gorenjske elektrarne, d.o.o. (od 2010 dalje) in direktor družbe Soenergetika, d.o.o. (od leta 2010)
- **RUDOLF OGRINC**, vodja Organizacijske enote Proizvodnja v družbi Gorenjske elektrarne, d.o.o. (2012 - 2013)
- **MATEJ KUCHAR**, vodja Organizacijske enote Proizvodnja v družbi Gorenjske elektrarne, d.o.o. (od 2013 dalje)

Opomba avtorja dr. Draga Paplerja:

organizacijske enote so bile del notranje organiziranosti samostojnih podjetij.

* TOZD so bile registrirane kot pravne osebe, ki so se združile v Skupnost TOZD in DES v obdobju 1975 - 1979 in so sestavljale delovno organizacijo Elektro Gorenjska v obdobju 1980 - 1990.

Dr. Drago Papler

MEJNIKI RAZVOJA PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

1949

31. marca 1949 je Vlada Federativne narodne republike Jugoslavije ustanovila podjetje Gorenjske elektrarne Kranj. Podjetje je delovalo v okviru Državnih elektrarn s centralističnim vodenjem Ministrstva elektrogospodarstva pri vladi FNRJ. Le-to je 26. aprila 1949 iz podjetja DES, s katerim je administrativno-operativno upravljala Generalna direkcija elektrogospodarstva za NR Slovenijo, v novoustanovljeno podjetje Gorenjske elektrarne preneslo 13 proizvodnih objektov: Termoelektrarno Ljubljana, Hidroelektrarno (HE) Sava Brod, Elektrarno Sava Kranj (novo ime za nacionalizirano Elektrarno Vinko Majdič), HE Kokra Kranj, HE Pristava Tržič, HE Žirovnica, HE Kranjska Gora, HE Sora Fužine, HE Sora Škofja Loka, HE Savica Bohinj, HE Cerklje, HE Krka Zagradec in HE Prečna pri Novem mestu.

1950

23. avgusta 1950 so bile Gorenjske elektrarne registrirane kot državno gospodarsko podjetje. Pod njihovo upravo so bile vključene še tri elektrarne: HE Rudno, HE Dol - Beričevo in Termoelektrarne Kočevje. Podjetje Gorenjske elektrarne je upravljalo 16 elektrarn od Kranjske Gore do Kočevja.

1952

1. januarja 1952 je bilo ustanovljeno podjetje Savske elektrarne Kranj. Zaradi spojitve sta bili izbrisani podjetji Gorenjske elektrarne in Savske elektrarne Moste.

1953

1953

1. januarja 1953 je bilo ustanovljeno podjetje Elektrarna Sava Kranj s sedmimi malimi hidroelektrarnami, in sicer HE Sava, HE Pristava Tržič, HE Cerklje, HE Sora Škofja Loka, HE Rudno, HE Sora Fužine in HE Kokra. HE Savica in HE Kranjska Gora sta prešli pod novoustanovljeno podjetje Elektrarna Moste z Elektrarno Savica.

1957

Novi zakon o elektrogospodarstvu je odločil, da se male elektrarne pripojijo distribucijskim podjetjem. To se je zgodilo drugod po Sloveniji, na Gorenjskem pa so ob vztrajanju in dokazovanju male elektrarne še naprej ostale združene v podjetju Elektrarna Sava Kranj. 1. julija 1957 je bilo to vključeno v poslovno združenje za distribucijo električne energije Slovenije, vendar je bilo samostojno. Uradni naziv je bil Elektrogospodarska skupnost LRS, Elektrarna Sava Kranj.

1958

1. julija 1958 se je podjetje Elektrarna Sava Kranj oddvojilo od Elektrogospodarske skupnosti ELES-a in vključilo v Strokovno združenje podjetij DES, ker so bile zmogljivosti njihovih elektrarn pod 10 MW.

1963

1963

Elektrarna Sava Kranj se je na podlagi pojasnila občinske skupščine Kranj dne 16. avgusta 1963 in s spremembo odločbe Izvršnega sveta SRS dne 19. julija 1963 vključila v podjetje Elektro Kranj kot enakopraven partner. Zato ni bil izveden predvideni

likvidacijski postopek s 30. junijem 1963, ampak se je podjetje spojilo s podjetjema Elektro Kranj in Elektro Žirovnica. Delovalo je kot samostojna organizacijska proizvodna enota Elektro Kranj. V njej sta poleg obstoječih elektrarn delovali še hidroelektrarna Kranjska Gora in hidroelektrarna Savica - Bohinj, ki sta bili deset let v sestavu Savskih elektrarn in ponovno vrnjeni gorenjski elektrodistribuciji.

1968

V Elektrarni Sava Kranj so zgradili prvo cevno turbino v takratni državi Jugoslaviji, in sicer z močjo 505 kW, ki je bila skupaj z generatorjem potopljena v vodni tok. Turbina je bila propellerskega tipa in se je prvič zavrtela 30. avgusta 1967, v redno obratovanje je šla 29. januarja 1968, tehnični prevzem pa je bil opravljen 10. decembra 1968. Ta agregat je bil primeren za gradnjo cenenih elektrarn, ker je bila konstrukcija sorazmerno preprosta. Izkušnje cevne turbine so služile pri izgradnji nadaljnjih podobnih konstrukcij. Ob tem je zanimivo dejstvo, da je bil ves proces plod domačega znanja in misli. Do večje spremembe v HE Rudno (iz leta 1931) je prišlo leta 1968, ko je bila izvedena mala avtomatizacija obeh agregatov v takem obsegu, da je elektrarna lahko obratovala brez stalnega nadzora osebja.

1969

Temeljito, tudi konceptualno rekonstrukcijo je HE Škofja Loka dočakala leta 1969. Ukinjena je bila stalna turnusna služba, stroji in naprave pa so bili toliko posodobljeni, da je bilo posredovanje obratovalcev, poleg rednega vzdrževalnega dela, potrebno le še ob izrednih dogodkih.

1971

Tako kot v večini ostalih hidroelektrarn se je v HE Kokra leta 1971 implementiral daljinski nadzor elektrarne.

1973**1974**

Februarja 1974 sta delavski svet in zbor delavcev Proizvodne enote OZP Elektro Kranj sklepala o brezplačnem prenosu žage in hidrogradbenih objektov, ki so se nahajali v Soteski na Savi Bohinjki. Za prenos z Lesno industrijskega podjetja Bled so izdelali tehnično rešitev za obnovo elektrarne Soteska, tako da so tri obstoječe manjše agregate nadomestili z enim samim polno avtomatiziranim agregatom. 20. oktobra 1974 je hidroelektrarna Cerklje dočkala zlati jubilej, polnih 50 let obratovanja.

1975

Poleg obratovalnih nalog so se lotili še raznih izboljšav in izpopolnitev, da so olajšali delo zaposlenim. Zato so začeli z izdelavo čistilnih strojev za čiščenje rešetak. Storitve vzdrževanja, obnove in avtomatizacije so nudili zunanjim naročnikom. Ponudili so celotni inženiring (strojogradnjo) za male elektrarne od projekta do izvedbe. 29. aprila 1975 je s slavnostno sejo delavskega sveta delovni kolektiv Elektro Sava Kranj proslavil jubilej, 25-letnico HE Savica. 31. maja 1975 je v Bohinju potekal Dan delavcev Elektra Gorenjska.

1977

Leta 1977 se je nadaljevala avtomatizacija malih hidroelektrarn. Moderniziran je bil 250 metrov dolg jez za HE Sava Kranj z originalno rešitvijo vgradnje gumijaste membrane.

1979

Predstavniki TOZD Elektro Sava Kranj so 26. maja 1979 ob dnevu podjetja Elektro Gorenjska prerezali otvoritveno vrvico obnovljene HE Soteska moči generatorja 400 kVA.

1983**1983**

V začetku osemdesetih let 20. stoletja so delavci TOZD Elektro Sava Kranj izdelali prvi čistilni stroj za čiščenje rešetak na prehodu vode k turbinam v HE Sava Kranj, kasneje pa še za druge hidroelektrarne, ki so jih upravljali. Pri izdelavi so si pomagali s tujo tehnično literaturo, sicer pa so stroj razvili po lastni zamisli in na podlagi izkušenj. Nova naprava se je obnesla in dobili so zunanja naročila za druge manjše elektrarne po Sloveniji. Leta 1983 so izdelali največji čistilni stroj med enajstimi čistilnimi stroji za hidroelektrarno Glava Zete v Črni gori.

1984

Ob 60-letnici obratovanja elektrarne na Savi v Kranju, ki je predstavljala enega izmed pogojev za razvoj industrije v Kranju, je bila 3. avgusta 1984 Elektru Gorenjska podeljena velika plaketa Občine Kranj. 12. oktobra 1984 so v TOZD Elektro Sava Kranj obeležili dogodek 60 let obratovanja elektrarne Vinka Majdiča v Kranju. Slovesno so odkrili spominsko obeležje - lično izdelan podstavek z nameščeno staro turbino in v poskusno obratovanje pognali obnovljeno HE Standard z daljinsko signalizacijo in daljinskim upravljanjem z matičnega mesta - Centra vodenja HE Sava Kranj.

1988

Leta 1988 so potekale gradnje malih hidroelektrarn iz programa splošnega ljudskega odpora na treh lokacijah, in sicer Jelendol, Sorica in Mojstrana.

1989

Po zagonskih in funkcionalnih preizkusih so bile HE Jelendol, HE Sorica in HE Mojstrana leta 1989 vstavljene v poskusno obratovanje.

Istega leta sta bili opravljeni rekonstrukciji malih hidroelektrarn: HE Cerklje (iz leta 1924) z generatorjem 90 kW in HE Škofja Loka (iz leta 1919) z generatorjem moči 282 kW.

1990

Potekala so dela na novi akumulacijski hidroelektrarni Lomščica nad Tržičem moči 2 MW, katere gradnja se je začela leta 1987. S polnjenjem vode so preizkusili akumulacijski bazen s prostornino 62.300 m³. V okviru namenskih sredstev programa splošnega ljudskega odpora je bila konec leta 1990 obnovljena HE Kranjska Gora (iz leta 1915). Rekonstruirana je bila tudi HE Kokra. Močno deževje je v prvih novembrskih dnevih leta 1990 povzročilo veliko škode na hidroelektrarnah.

1991

V okviru javnega podjetja za distribucijo električne energije Elektro Gorenjska je leta 1991 delovala Poslovna enota Sava. V preizkusih in tehničnih preverjanjih je bila 29. avgusta 1991 izvedena ročna sinhronizacija hidroelektrarne Lomščica, 30. avgusta 1991 pa tudi popolna avtomatska sinhronizacija agregata s priklopom na elektrodistribucijsko omrežje.

1992

V obdobju 1991 in 1992 je bila HE Kokra temeljito prenovljena. Zamenjani so bili gonilniki, namesto lesenega nastavka je bila montirana zaklopna zapornica. Z novimi gonilniki se v elektrarni danes dosega moč 260 kW.

1993

1994

V Škofji Loki so septembra 1994 proslavili stoletnico javne elektrifikacije na škofjeloškem območju, rekonstrukcijo hidroelektrarne v Skalcah in prihodnji razvoj elektroenergetike na Gorenjskem. Letna proizvodnja v 11 tujih industrijskih hidroelektrarnah je presegla 100 GWh, lastna proizvodnja v 15 malih hidroelektrarnah pa je dosegla 170 GWh električne energije.

1998

Samostojna Poslovna enota Sava je od leta 1998 delovala kot sestavni del preoblikovane delniške družbe Elektro Gorenjska, d.d. Posledice aprilskega potresa v Posočju so bile razpoke na strojnici in na jezovni zgradbi HE Savica. Avgusta 1998 je ob Triglavskem domu na Kredarici začela obratovati prva vetrnica moči 2,5 kW za proizvodnjo električne energije. 22. septembra 1998 je bila izvedena sinhronizacija agregata HE Soteska II. z močjo generatorja 1,6 MVA.

1999

Razvoj tehnologije je omogočil sodobnejšo lokalno avtomatsko upravljanje elektrarn. Poslovna enota Sava se je revitalizacije proizvodnih objektov lotila sistematično v okviru razpoložljivih finančnih virov. Kot prav je bila leta 1999 izvedena prenova upravljalnega sistema HE Savica.

2000

Konec leta 2000 je bilo v Poslovni enoti Sava 15 hidroelektrarn s 26 agregati in skupno instalirano močjo 11,3 MW.

2001

Po funkcionalnem principu je bila leta 2001 reorganizirana družba Elektro Gorenjska, v okviru katere je bila kot tržna dejavnost organizirana poslovna enota za proizvodnjo električne energije. 24. septembra 2001 je bila predana namenu popotresno obnovljena in tehnično posodobljena (upravljalni sistem) HE Savica v Ukancu v Bohinju. Leta 2001 so visoke vode poškodovale zajetje HE Rudno, tako da elektrarna ni bila sposobna za obratovanje. Izvedena je bila celostna sanacija objektov zajetja, okoliških brežin, podstavkov in ležišč cevovoda ter struge, izdelane pa so

bile tudi nove, avtomatizirane zapornice. Izvedena je bila prenova upravljalnega sistema HE Davča.

2002

Elektro Gorenjska je 4. januarja 2002 ustanovil odvisno družbo Gorenjske elektrarne, proizvodnja elektrike, d. o. o., za opravljanje proizvodnje električne energije, ki je bila dotlej organizirana v Poslovni enoti za proizvodnjo električne energije v sklopu delniške družbe Elektro Gorenjska.

2003

2003

Leta 2003 je bila v HE Kokra gradbeno temeljito obnovljena jezovna zgradba in zgradba strojnice, ki meji z vodo. Zaradi zastarelosti je bil zamenjan upravljalni sistem. Nov sistem omogoča daljinski nadzor in avtomatski ponovni vklop. Izvedena je bila prenova upravljalnega sistema HE Škofja Loka.

2004

Novembra 2004 so v upravni stavbi Gorenjskih elektrarn za ogrevanje začeli uporabljati toplotni črpalki moči 26 kW, ki izkoriščata toploto reke Save. Za prvi energetsko učinkoviti projekt so bila dodeljena nepovratna sredstva Agencije RS za učinkovito rabo in obnovljive vire. Izvedena je bila prenova upravljalnega sistema HE Kokra.

2005

11. aprila 2005 je začela obratovati prva sončna elektrarna Radovljica nazivne moči 16 kW, nameščena na strehi krajevnega nadzorništva. Uradno odprtje je bilo 5. oktobra 2005. Izvedena je bila prenova upravljalnega sistema HE Mojstrana.

2006

Kot prepoznaven proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov na okolju prijazen način je podjetje začelo investirati v sončne elektrarne. Kot druga zgrajena sončna elektrarna je bila 5. oktobra 2006 odprta sončna elektrarna Labore nazivne moči 30,9 kW.

2007

Izvedena je bila prenova upravljalnega sistema HE Soteska I. V HE Kranjska Gora je bila izvedena zamenjava generatorja moči 130 kW. 27. maja 2007 je HE Savica proizvedla 1 milijardo kWh ekološko najčistejše električne energije. 28. avgusta 2007 je družba Elektro Gorenjska HE Pristavo vrnila v začasno uporabo denacionalizacijskim upravičencem. Avgusta tega leta se je začela prenova zajetja akumulacijske HE Lomščica. Porušeno je bilo neučinkovito tirolsko zajetje in zgrajeno novo bočno zajetje. V Strahinju je 5. decembra 2007 na strehah hlevov Biotehničnega centra Naklo začela obratovati tretja sončna elektrarna Strahinj.

2008

Na Dnevih energetikov 8. aprila 2008 sta Ministrstvo za okolje in prostor ter Časnik Finance priznanje za sonaravni projekt 2008 partnerskega razvojno izobraževalnega modela pri izgradnji sončne elektrarne Strahinj podelila Gorenjskim elektrarnam in Biotehniškemu centru Naklo, priznanje energetski menedžer pa Dragu Paplerju. Družba Gorenjske elektrarne je 7. maja 2008 uradno odprla lastno sončno elektrarno z instalirano močjo 90 kW, ki je bila v danem trenutku največja sončna elektrarna v delovanju v Sloveniji. Junija 2008 je začela obratovati sončna elektrarna Preddvor nazivne moči 60,2 kW. 8. avgusta 2008 je obvladujoča družba Elektro Gorenjska HE Jelendol vrnila v začasno uporabo denacionalizacijskim upravičencem. V HE Sorica je bila izvedena prenova upravljalnega sistema. Zaključena je bila prenova HE Lomščica z montažo zapornic in čistilnega stroja ter izvedena sanacija akumulacijskega bazena. 23. decembra 2008 je začela obratovati sončna elektrarna Križe nazivne moči 80,4 kW.

2009

Gorenjske elektrarne so februarja 2009 izvedle nakup HE Markelj - Zvirče nazivne moči 370 kW, kasneje v istem letu pa še nakup HE Suhelj nazivne moči 160 kW. V upravni stavbi Elektra Gorenjska je marca začela delovati mikro soproizvodnja - hkratna proizvodnja električne in toplotne energije na primarni vir zemeljski plin. 2. aprila 2009 je bila slovesna otvoritev sončne elektrarne Križe. Jeseni 2009 je bila zgrajena sončna elektrarna Trata

nazivne moči 43,7 kW. Izvedena je bila prenova upravljalnega sistema HE Sorica.

2013

2010

Na Dnevih energetikov sta Ministrstvo za gospodarstvo in Časnik Finance aprila 2010 podelila posebno priznanje za razvoj in promocijo okolju prijazne proizvodnje elektrike Dragu Paplerju iz Gorenjskih elektrarn. Novembra 2010 je bil v znamenju začetka obratovanja sončne elektrarne Labore 2 nazivne moči 23 kW, nakupa kogeneracije v upravni stavbi Elektra Gorenjska, kogeneracije OŠ Tržič in nakupa poslovnega deleža v kogeneracijah Iskra vzdrževanje in Iskra Invest.

2011

Avgusta 2011 je bila v omrežje vključena sončna elektrarna Primskovo nazivne moči 35,1 kW, ki stoji na strehi skladišča družbe Elektro Gorenjska. Decembra 2011 je bila odprta sončna elektrarna Merkur z nazivno močjo 800 kW na strehi skladišč družbe Merkur v Naklem. Poleg tega sta bili decembra 2011 v obratovanje vključeni tudi sončna elektrarna OŠ Šenčur na strehi osnovne šole v Šenčurju nazivne moči 241,4 kW in sončna elektrarna nazivne moči 104,1 kW OŠ Jela Janežiča na strehi Osnovnih šol Jela Janežiča in Ivana Groharja v Škofji Loki.

2012

Soenergetika, d. o. o., katere lastniki so Gorenjske elektrarne, Holding Slovenske elektrarne, Domplan in Petrol, je 15. marca 2012 uradno predala v delovanje soproizvodno napravo za toplotno in električno energijo SPTE Planina Kranj. Do konca junija so bile zgrajene štiri lastne sončne elektrarne, in sicer sončna elektrarna na Domu starejših občanov Naklo moči 40,94 kW, sončna elektrarna na Športni dvorani Trata moči 134,35 kW, sončna elektrarna Merkur Primskovo 408 kW in sončna elektrarna Merkur 2 v Naklem moči 931,30 kW. Do začetka ogrevalne sezone je bila zgrajena kogeneracija Merkur v Naklem električne moči 150 kW in toplotne moči 231 kW. V okviru projektov učinkovite rabe energije je bila prenovljena razsvetljava v trgovskem centru Merkur Primskovo. 22. avgusta 2012 je Gorenjske elektrarne obiskal predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk.

2013

Izvedena je bila prenova spletne strani in sprememba domene na www.gek.si in 20. marca 2013 organiziran že tretji Forum obnovljivih virov prihodnosti na Bledu. Zgrajena je bila kogeneracija Merkur 2 na Kolodvorski ulici v Kranju električne moči 49,9 kW in toplotne moči 85 kW. V okviru projektov učinkovite rabe energije je bila prenovljena razsvetljava v trgovskih centrih Merkur Naklo, Merkur Novo mesto, Merkur BTC Ljubljana, Merkur Vič Ljubljana in kompresorska postaja Plutal 2000. Zamenjani so bili sončni moduli na sončni elektrarni Športne dvorane Trata. Potekala je izgradnja centra vodenja proizvodnih virov s sistemom SCADA. Podjetje je začelo s prodajo lesnih peletov.

Po uspešno opravljeni reviziji HE Sava, marec 2013
(foto: Gorazd Kavčič)

V zadnjem obdobju se je zelo razmahnila uporaba sončne energije v namene pridobivanja elektrike (foto Drago Papler)

Zgodovina

Dr. Drago Papler

TEHNOLOŠKI RAZVOJ PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE ELEKTRARNE SO ZAGOTOVILE NAPREDEK

*zgoraj desno:
V hiši Vinka Majdiča
je pred 110 leti zasvetila
prva žarnica v Kranju.
Na sliki slovesnost ob
postavitvi spominske plošče, 10.
septembra 2004
(foto Drago Papler)*

Pred 120 leti, leta 1893, so na območju Gorenjske, v Majdičevem mlinu v Kranju, in v rudniku živega srebra pri Sveti Ani nad Tržičem (Podljubelj) zagorele prve žarnice. Deset let potem, ko so se pojavile druge na Slovenskem. Mineva 90 let, odkar je Vinko Majdič v mlinu uredil elektrarno in z elektriko leta 1924 začel oskrbovati mesto ter nastajajočo kranjsko industrijo. Mineva 65 let od nastanka Gorenjskih elektrarn z združitvijo vseh nacionaliziranih in javnih elektrarn od Kranjske Gore do Kočevja. Male hidroelektrarne so kljub močnim pritiskom tradicijo zaokrožene celote in samostojnega upravljanja ves čas ohranile. Leta 1952 so se preimenoval v Savske elektrarne Kranj, pred 60 leti pa se preimenoval v Elektrarno Sava Kranj. Omenjeno podjetje je po desetletju vstopilo v združeno gorenjsko elektrodistribucijsko podjetje Elektro Kranj, kjer so se pred 50 leti, 19. julija 1963, združila podjetja Elektro-Kranj, Elektro-Žirovnica in Elektrarna Sava Kranj. Od leta 2002 so Gorenjske elektrarne samostojna družba za proizvodnjo elektrike.

120 LET LUČI V KRANJU IN 90 LET SEDANJE MAJDIČEVE ELEKTRARNE

Vinko Majdič, napreden mlinar na reki Savi je prišel na misel, da bi poleg svojega mlina elektrificiral tudi mesto Kranj. Tako je že leta 1892 pri dunajski tovarni Kremenetzky & Mayer naročil načrte za elektrarno na Savi in električno omrežje za mesto Kranj. Kupil je tudi večjo vodno turbino 300 KM, ki naj bi zadostovala za potrebe povečanega mlina in dajala še dovolj moči za električno razsvetljavo mesta. Vendar pa je bil odziv kranjskih meščanov na to novost zelo slab in ker so tudi občinski možje odklonili Majdičevo ponudbo za razsvetljavo mestnih ulic, je ta od svoje prvotne namere odstopil. Tako je kupil le manjši dinamo za 15 kW, 220 V, s katerim je leta 1893 začel razsvetljevati modernizirani mlin, gospodarska poslopja in stanovanjske prostore.

V Kranju, Škofji Loki in Medvodah, na Jesenicah in v Lescah se je razmahnila industrija, za kar je bila seveda potrebna tudi električna energija. Elektrarne so oskrbovale lastnika in njegove sosesde. Elektrifikacija se je ločeno širila iz več zasebnih elektrarn, v dvajsetih letih 20. stoletja za kranjsko območje tudi iz elektrarne Vinko Majdič, ki je nastala leta 1924.

Pomemben dogodek v razvoju je priključitev kranjske elektrarne Vinka Majdiča na omrežje Kranjskih deželnih elektrarn, in sicer po pogodbi o medsebojni pomoči, sklenjeni po dolgi pogajanji leta 1937. V ta namen je bil zgrajen 20-kilovoltni daljnovod do zvezne transformatorske postaje KDE na Polici pri Naklem, ki je bila prek RTP Črnuče povezana s takratno slovensko visokonapetostno mrežo.

Elektrarna Majdič je imela lastno delavnico, v kateri so izdelovali lastne konstrukcije za elektrarno, zapornice in prenosne ter razdelilne naprave. V vaseh so priporočali uporabo zadružnih motorjev in, da bi se vaščani lažje odločili zanje, sami izdelovali železne vozove z motorjem in žago. Električno energijo so obračunavali po kmetijski tarifi na osnovi velikosti obdelovalne zemlje ali po posebnem števcu obratov valnih ur.

PRED 120 LETI V ŠKOFJI LOKI DOBILI PRVO JAVNO MESTNO RAZSVETLJAVO

Škofja Loka je bila prvo mesto na Slovenskem, ki je 4. avgusta 1894 dobilo javno cestno električno razsvetljavo.

V tovarni sukna v Škofji Loki, ki je bila v lasti podjetnika Aloisa Krennerja, so za pogon tovarne uporabljali vodno silo selške Sore. Knjigovodja tovarne Kalan se je ukvarjal tudi z naravoslovjem in tehniko in prepričal je gospodarja, da zamenja vodno kolo s turbino. Ko je Krenner leta 1889 dobil oblastveno dovoljenje, je dal vgraditi Girardijevo turbino moči 24 KM. Kalan pa ni odnehal, dokler gospodar leta 1894 ni nabavil tudi

dinama (15 kW, 110 V). Odtlej so Ločani večerne ure preživiljali ob električni luči. **Leta 1893** je elektrarna začela obratovati na istosmerni tok in nato začela presežke električne energije oddajati v novozgrajeno omrežje v mestu. Obratovala je do **leta 1921**, ko ni imela več pravih pogojev za obstoj. Preskrbo je takrat prevzela nova moderna elektrarna, ki je uvedla trifazni tok, kar je za Škofjo Loko pomenilo določen napredek, in bil je tudi pogoj za razvoj industrije v mestu.

NACIONALIZACIJA ZASEBNIH ELEKTRARN

4. oktobra 1945 je nastalo podjetje DES (Državne elektrarne Slovenije). Na začetku je bilo nekakšno jedro elektrarn, v katero sta se vključili tudi Kranjske deželne elektrarne in Mestna elektrarna Ljubljana. V DES od pomembnejših podjetij sprva niso bile vključene elektrarne Česenj, Škofja Loka, Majdič in Pristava.

V drugi fazi nacionalizacije je vlada Ljudske republike Slovenije (LRS) **1. aprila 1948** sprejela odločbo S-zak.360, s katero je vse premoženje podjetij za proizvodnjo, razdeljevanje in prodajo električne energije, ki so pomembna za zvezno in republiško gospodarstvo, na ozemlju LRS prešlo v državno last, in sicer v sestavo državnega gospodarskega podjetja republiškega pomena (DES) v Ljubljani. Po

nacionalizaciji in primopredaji Elektrarne Vinko Majdič **28. aprila 1948** so bili z objektom vsi zaposleni prevzeti v državno službo v okviru DES-a - obrata Kranj.

65 LET GORENJSKIH ELEKTRARN

Dne **31. marca 1949** je vlada Federativne narodne republike Jugoslavije (FNRJ) s sklepom št. IV. Br. 1895/49/8 ukinila podjetje vsedravnega pomena Električno podjetje Ljubljana in ustanovila več samostojnih podjetij, in sicer: Elektrarno Trbovlje, Elektrarno Velenje, Elektrarno Dravograd, Soške elektrarne, Gorenjske elektrarne in Elektromehanične delavnice Črnuče. Vsa podjetja so delovala v sklopu Državnih elektrarn s centralističnim vodenjem Ministrstva elektrogospodarstva FNRJ. Iz podjetja DES, s katerim je administrativno-operativno upravljal Generalna direkcija elektrogospodarstva za NR Slovenijo, v sklopu upravljanja iste direkcije, je vlada **26. aprila 1949** prenesla v novoustanovljeno podjetje Gorenjske elektrarne Kranj te elektrarne: Termoelektrarno Ljubljana, Hidroelektrarno Sava Brod, Elektrarno Sava Kranj (novo ime za nacionalizirano Elektrarno Vinko Majdič), Elektrarno Kokra Kranj, Hidroelektrarno Pristava Tržič, Hidroelektrarno Žirovnica, Hidroelektrarno Kranjska gora, Hidroelektrarno Sora Fužine, Hidroelektrarno Sora Škofja Loka, Hidroelektrarno Savica Bohinj, Hidroelektrarno Cerklje, Hidroelektrarno Krka Zagradec in Hidroelektrarno Prečna pri Novem mestu.

*Tesnjenje prirobnice
polnilnega kanala gumene
membrane jezua na Savi,
avgust 2013
(foto Drago Papler)*

*levo zgoraj:
Stara Majdičeva elektrarna
(foto Drago Papler)*

*levo spodaj:
Kontrola tesnenja gumene
membrane jezua na Savi
pred prevzemom, avgust 2013
(foto Drago Papler)*

POVOJNI ČAS IZGRADNJE NI BIL NAKLONJEN MALIM HIDROELEKTRARNAM

Podjetje Gorenjske elektrarne - direkcija Kranj je združevalo posamezne elektrarne z območja Gorenjske, Ljubljane, Kočevja in Dolenjske. Naprave v teh obratih so bile zaradi eksploatacije v vojnem času slabo vzdrževane in obratovanje je bilo bolj zasilno urejeno; v povojnem času obnove je primanjkovalo električne energije. Delovne naloge so bile izvršene ob veliki meri iznajdljivosti, požrtovalnosti in vztrajnosti.

Gorenjske elektrarne so imele v lasti 16 hidroelektrarn. Z izgradnjo HE Moste so te postale samostojno podjetje, v katerem so bile HE Završnica in HE Medvode v izgradnji, priključeni pa sta mu bili še HE Savica in HE Kranjska Gora. Omenjene elektrarne so v petdesetih letih 20. stoletja sestavljale podjetje Savske elektrarne Ljubljana.

V času intenzivne izgradnje novih velikih elektrarn na Gorenjskem so bile male hidroelektrarne zaposlavljene. Za obratovanje brez večjih investicijskih vlaganj je bilo potrebno veliko iznajdljivosti in požrtovalnosti. Male hidroelektrarne so delovale pod imenom Elektrarna Sava, ki se je leta 1964 vključila v združeno podjetje Elektro Kranj. Takrat sta se Proizvodni enoti Kranj spet pridružili HE Savica in HE Kranjska Gora.

Združeni v tedanjem podjetju Elektro Kranj so bili zopet na udaru. "Pocenite proizvodnjo ali pa zaprite kavne mlinčke," so radi šegavo nagovarjali male elektrarne.

"Proizvodnja v malih obratih se vam ne izplača! Ali imaš kaj "štroma"? Ali ga je za en "kohar"? Take in podobne zbadljivke so poslušali iz ust "štomarjev" iste delovne organizacije.

Elektrarne so bile posluževane ročno s posadko. V času, ko je bil najmanjši pretok vode, so vsakoletno izvajali revizije na elektro- in strojnih napravah elektrarn. V elektrarni Sava v Kranju so uvedli cevni generator. V največjih elektrarnah Sava in Savica je bila posadka močnejša in je vključevala stikalca in strojnika, v manjših hidroelektrarnah pa je obe funkciji opravljal en zaposlen.

LOKALNA AVTOMATIZACIJA MALIH HIDROELEKTRARN

Z uvedbo samoupravljanja je obratovanje s sredstvi lastne amortizacije, ki jih doslej niso imeli na razpolago, teklo po običajni poti. Vendar to ni

dolgo trajalo. Konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih let 20. stoletja je postala dostopna poceni energija iz nafte, zato je lastna proizvodnja s klasično obliko pridobivanja postala predraga.

V kolektivu TOZD Elektro Sava Kranj so se odločili za krajevno (lokalno) avtomatizacijo malih hidroelektrarn. Po lastnih izkušnjah, zamislih in v lastni izvedbi so elektrarne avtomatizirali, da so obratovala brez stalnih posadk, delo je bilo racionalizirano. Posodobljene in obnovljene so bile HE Rudno, v HE Kokra, HE Škofja Loka in HE Zagradec so zamenjali generatorje, HE Prečna je bila avtomatizirana. Proizvodni enoti Kranj so bile odvzete male hidroelektrarne z območja Elektra Ljubljane in Elektra Novo mesto: HE Pristava pri Novem mestu, HE Zagradec, HE Brod na Savi pri Ljubljani, HE Sora Fužine. TE Kočevje je bila opuščena, TE Ljubljana je postala samostojno podjetje.

Hidroelektrarna Sava je imela skupino jezovničarjev, ki so skrbeli za jezovne naprave. Delo je bilo olajšano z vgradnjo mehkega jezu sredi sedemdesetih let 20. stoletja.

Izvajali so strojne storitve za zunanje naročnike. Opravljen je bil remont elektrarne v Bistri, v Tehniški muzej Slovenije v Bistri so poslali demontirani generator iz HE Škofja Loka, kakor se v pogovoru spominja dolgoletni vodja obratovanja Elektra Sava Kranj, Ivan Artač (2001). Razvili so čistilni stroj.

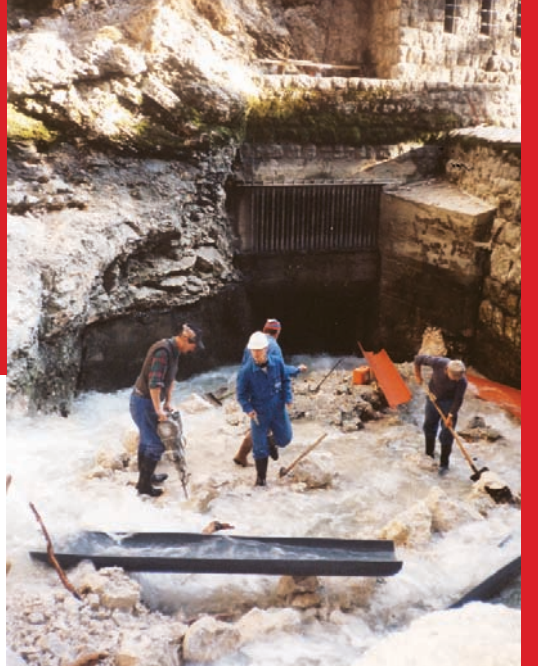
PARADNI KONJ HE SAVICA

Leta 1915 je bila zgrajena stara elektrarna Savica, ki je bila pomembna za načrtno elektrifikacijo bohinjskega območja med obema vojnoma in rojstva elektromehaničnih servisnih delavnic Kranjskih deželnih elektrarn (ustanovljene so bile pred sto leti, leta 1913). Te so se pozneje preselile v Žirovnico in leta 1933 v Črnuče. Leta 1949 je bila zgrajena nova hidroelektrarna Savica, prva hidroelektrarna po osvoboditvi v takratni Jugoslaviji. Zgrajena je bila v 21 mesecih, izključno z domačimi napravami in opremo. Posledica njene izgradnje so bili prvi izdelki Peltonovih turbin v tovarni Litostroj, generatorji tovarne Rade Končar in prvi domači zaščitni releji Iskre.

zgoraj:
Jez HE Soteska in
HE Soteska 1 in 2.
(foto Drago Papler)

zgoraj na desni:
1 milijarda kWh zelene elektrike
iz HE Savica, 27. maj 2007
(foto Milan Jezeršek)

V letih od 1988 do 2000 je potekala prenova HE Savica, in sicer:

- vgradnja oljetlačne naprave za mazanje ležajev agregatov in hidravlični turbinski regulator za krmiljenje turbin;
- zamenjava klasičnega vzbujalnega sistema s statičnim vzbujalnim sistemom napetostne regulacije na agregatih 1 in 2;
- zamenjava vseh štirih turbinskih tekačev in ostalih delov turbinske opreme;
- zaradi prehoda na 20-kilovatno napetostno raven bohinjskega področja sta bila zamenjana oba energetska blok transformatorja moči 2 x 2,5 MVA, 20/6,3 kV;
- revitalizacija upravljalnega sistema (lokalno avtomatsko in daljinsko vodenje HE);
- gradbeno sanirana jezovna pregrada po poškodbah potresa leta 1998;
- izvedena protipotresna sanacija na strojnici HE Savice po poškodbah iz leta 1998.

Hidroelektrarna Savica je največja elektrarna, ki nadaljuje tradicijo predvojnih Kranjskih deželnih elektrarn, povojnih Gorenjskih elektrarn, ki so se v šestdesetih letih 20. stoletja kot samostojna organizacijska enota v okviru Proizvodne enote Elektrarna Sava Kranj vključile v Elektro Gorenjska in leta 2002 v sedanjo samostojno družbo Gorenjske elektrarne.

Elektrarna Savica po klasifikaciji glede na instalirano moč (4,4 MVA) spada med male hidroelektrarne, vendar ima pomembno vlogo pri elektroenergetski oskrbi iz teh virov:

- izkorišča vodni potencial in proizvaja ekološko čisto "zeleno elektriko";
- glede na specifičnost lokacije lahko samostojno

napaja potrošnike v Bohinju in okolici; zagotavlja kvalitetno električno energijo tako po napetosti kot po frekvenci v paralelnem in otočnem režimu obratovanja in prispeva svoj delež k razvoju turizma, še zlasti hotelov ter žičnic na smučarskem centru Vogel.

*Revizija agregata 2 v HE Savica, februar 2010
(foto Drago Papler)*

12 LET PODJETJA GORENJSKE ELEKTRARNE, D.O.O.

Podjetje Gorenjske elektrarne, proizvodnja elektrike, d. o. o. je bilo ustanovljeno na podlagi Uredbe o pogojih za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije, ki določa, da kvalificirane elektrarne ne morejo biti organizacijsko v sestavi iste pravne osebe, ki se ukvarja z izvajanjem energetskih dejavnosti, kot gospodarske javne službe. Zato je družba Elektro Gorenjska, d. d. 4. januarja 2002 ustanovila pravno samostojno družbo **Gorenjske elektrarne, proizvodnja elektrike, d. o. o.**, ki je kapitalsko povezana odvisna družba v okviru skupine Elektro Gorenjska.

*Daljinski nadzor hidroelektrarn - uporaba sistema v HE Sava v Kranju, marec 2013
(foto Gorazd Kavčič)*

*zgoraj na levi:
Čiščenja vtoka v HE Savica, februar 1998
(foto Drago Papler)*

ALTERNATIVNI IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Male hidroelektrarne so danes edini alternativni in obnovljivi vir energije, ki ima opazen delež v slovenski elektroenergetski preskrbi, saj proizvedejo približno 4 % v Sloveniji proizvedene električne energije. Največ malih hidroelektrarn je na Gorenjskem in Primorskem. Na Gorenjskem proizvedejo toliko električne energije, da zadostijo približno desetini potreb po električni energiji v regiji, od tega polovico proizvede družba Gorenjske elektrarne.

Varovanje okolja postaja vedno pomembnejša naloga naše družbe. Gradnja obnovljivih virov energije in učinkovita raba energije sta zato vedno bolj potrebni in nujni. Gorenjske elektrarne sledijo svojemu poslanstvu - povečevanju proizvodnje zelene

na obeh slikah zgoraj:
HE Kokra, avgust 2001
(foto Drago Papler)

energije iz obnovljivih virov. Naše korenine so vsekakor male hidroelektrarne, ki predstavljajo 96 % vse proizvedene energije v podjetju. Ker je pridobivanje novih koncesij za gradnjo novih malih hidroelektrarn težko, se še toliko bolj zavedamo, kako dragoceni so naši obstoječi objekti. Administracija, povezana z gradnjo fotovoltaičnih elektrarn, je bila veliko preprostejša, zato so se Gorenjske elektrarne leta 2005 začele aktivno ukvarjati z gradnjo sončnih elektrarn in bile več let največji proizvajalec fotovoltaične električne energije v Sloveniji.

Podjetje ima licence za proizvodnjo električne energije v elektrarnah do 1 MW, proizvodnjo električne energije v elektrarnah od 1 do 10 MW, dobavo električne energije odjemalcem, ki niso upravičeni odjemalci, in dobavo, trgovanje, zastopanje ter posredovanje na trgu z električno energijo.

38 LASTNIH PROIZVODNIH OBJEKTOV

Hidroelektrarne se nahajajo v petih porečjih:

- porečje Sore: HE Škofja Loka, HE Rudno, HE Davča in HE Sorica
- porečje Kokre: HE Cerklje, HE Kokra in HE Standard
- porečje Tržiške Bistrice: HE Lomščica, HE Zvirče
- porečje Save Dolinke: HE Kranjska Gora, HE Mojstrana, HE Suhelj
- porečje Save Bohinjke: HE Savica in HE Soteska
- reka Sava: HE Sava

Sončne elektrarne so locirane:

- v Radovljici: nadzorništvo Radovljica, RTP Radovljica
- v Kranju: parkirišče Labore 1, RTP Labore 2, skladišče Primskovo, Trgovski center Merkur Primskovo
- v Naklem: skladišče Merkur Kranj (dve elektrarni), Biotehniški center v Strahinju, Dom starejših občanov Naklo
- v Preddvoru: osnovna šola Preddvor
- v Križah pri Tržiču: osnovna šola Križe
- v Škofji Loki: RTP Škofja Loka, osnovna šola Jela Janežiča, športna dvorana Trata
- v Šenčurju: osnovna šola Šenčur

Kogeneracijske enote so locirane:

- v poslovni stavbi Elektro Gorenjska na Primskovem
- v osnovni šoli Tržič
- v domu starejših občanov Ajdovščina
- v poslovni stavbi Merkur Naklo
- v skladiščih Merkur na Kolodvorski ulici v Kranju
- v Iskri Vzdrževanje v Savski loki v Kranju (polovični delež)
- v Iskri Labore, podjetja Iskra sistemi, d.d. (četrtinski delež)

Gorenjske elektrarne so imele konec leta 2013 skupno 4,607 MW instalirano moč proizvodnih virov, od tega instalirano moč 10,970 MW v hidroelektrarnah (75,10 % delež), instalirano moč 3,047 MW v sončnih elektrarnah (20,86 % delež) in instalirano moč 0,590 MW v lastnem deležu kogeneracij (4,04 %).

Družba Gorenjske elektrarne ima v najemu sončno elektrarno pri Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko v Mariboru ter redno vzdržuje malo hidroelektrarno Zanjivec za Komunalo Kranj.

Ob povprečni hidrologiji Gorenjske elektrarne dosegajo proizvodnjo 60 milijonov zelene električne energije.

Gorenjske elektrarne imajo četrtinski delež v podjetju Soenergetika, d. o. o., ki je zgradilo dve soproizvodni enoti za proizvodnjo toplote in elektrike v kotlovnici Planina: SPTE Planina 1 z instalirano močjo 999 kW in SPTE Planina 2 z instalirano močjo 3.289 kW.

V okviru projektov učinkovite rabe energije so pogodbeno financirani projekti s prihranki energije. Prenovljen je bil celoten sistem notranje razsvetljave v štirih Merkurjevih trgovskih centrih na Primskovem, v Naklem, v Novem mestu, v BTC Ljubljana, na Viču v Ljubljani in kompresorske postaje v Plutalu 2000. Na ta način se je pomembno zmanjšala poraba električne energije, kar je pomenilo večje finančne prihranke.

Zgrajen je center vodenja proizvodnih virov s sistemom SCADA.

na sliki zgoraj in desno: HE Lomščica - vodni zbiralnik in notranjost z agregatom, 1990 (foto Drago Papler)

Na izobraževanju o montaži sončnih modulov, 2010

V času razvoja fotovoltaike je podjetje izvajalo inženiring izgradnje sončnih elektrarn za druge investitorje na trgu. V okviru projektov za trg sedaj pogodbeno opravlja vzdrževanje in monitoring delovanja elektrarn v tujih sončnih elektrarnah.

Družba je leta 2008 ustvarila svojo spletno stran, jo leta 2013 prenovila ter uvedla novo domeno www.gek.si. V sodelovanju z matično družbo Elektro Gorenjska je na Bledu organizirala Forum obnovljivih virov prihodnosti. Glavni cilj dogodka, ki je potekal že tretjič (v letih 2007, 2010 in 2013), je bil spodbuditi predstavnike javnih ustanov in podjetij k izvedbi ukrepov na področju izrabe obnovljivih virov ter učinkovitejše rabe energije. Forum je bil odlična priložnost za predstavitev novih tehničnih idej in projektov na področju fotovoltaike, hidroproizvodnje in učinkovite rabe energije, tudi s primeri dobrih praks. V podjetju uspešno deluje raziskovalna skupina. Zaposleni z referati sodelujejo na strokovnih in znanstvenih konferencah in s članki v strokovnih ter znanstvenih revijah. V postopku je registracija raziskovalne organizacije in raziskovalcev pri Javni agenciji za raziskovalno dejavnost republike Slovenije ARRS.

V podjetju, kjer je 32 zaposlenih, se izobrazbena struktura dviguje z dodatnim izobraževanjem in šolanjem. Po izobrazbeni strukturi je en zaposlen s III. stopnjo izobrazbe (3,1 %), pet s poklicno (IV. stopnja) izobrazbo (15,6 %), 11 s srednjo (V. stopnja) izobrazbo (34,4 %), dva z višjo (VI. stopnja) izobrazbo (6,3 %), 11 z visoko (VII. stopnja) izobrazbo (34,4 %), en magister (VIII. stopnja izobrazbe) (3,1 %) in en doktor znanosti (IX. stopnja izobrazbe) (3,1 %).

Vizija podjetja Gorenjske elektrarne je postati vodilni slovenski proizvajalec in izvajalec storitev za izgradnjo ter proizvodnjo energije na okolju prijazen način, in sicer za proizvodne enote moči do 10 MW. Hkrati je cilj tudi spodbujanje energentov OVE, zato je leta 2013 podjetje vstopilo na trg s prodajo lesnih peletov. Prodaja je bila nad pričakovanimi in planiranimi količinami, ki si jih je podjetje zadalo ob uvedbi novega izdelka na trg. Ker so lesni peleti obnovljiv vir energije, je cilj podjetja povečati prodajo lesnih pelet na trgu tudi v letu 2014.

Z namenom dopolnitve ponudbe na področju učinkovite rabe energije je podjetje leta 2014 pridobilo pooblastilo za izdajo energetskih izkaznic stavb.

Cilj družbe v poslovnem načrtu za leto 2014 je tudi vzpostaviti in certificirati sistem vodenja kakovosti glede na zahteve mednarodnega standarda ISO 9001.

Jez HE Savica, junij 2008
(foto Drago Papler)

na desni strani:
Čarobni slap Savica, junij 2008
(foto Drago Papler)

Dr. Drago Papler

SAVICA

POVEZAVA GOSPODARSTVA (PROIZVODNJE) IN UMETNOSTI

Bohinj sodi v ožje območje Triglavskega narodnega parka. Nad jezerom se vzpenjajo Spodnje Bohinjske gore kot nekakšen ščit triglavskega pogorja z očakom Triglavom kot krono Julijcev. Dolina Sedmerih Triglavskih jezer je kot naravni vodni rezervoar, ki se akumulira v jezerskih kotanjah vzdolž gorske pokrajine do Komne. Voda ponikne in na dan privre v mogočnem skalovju Komarče. Čarobni pogled me navdaja, ko se oziram nad polkrožno zaokroženimi gorskimi stenami Komarče, ki so zložene v skladih skalnih masivov. Velika je bila moč vodne sile, da si je izdolbla pot iz podzemne jame in privrela na dan iz stene z izvirom Savica. Od ustja se v dvojnem slapu meče navzdol v globino. Slikovit slap se po prostem padu z

Strojnica HE Savica,
september 2001.
(foto Drago Papler)

bučanjem svoje moči ustavlja v široki kotanji razpenjene-ga kotla in naprej razliva v skalno korito proti Ukancu. Šumečo padajočo vodo Savice doživljam kot neusahljiv srebrni studenec življenja. V prispodobni slap pojmujem kot dragocen dragulj, ki dopolnjuje čudovito podobo gorske pokrajine. Voda je s svojo izjemno močjo nasula grmote grušča februarja 1998, tako da sem se lahko povzpel na višjo lego. Slap v steni me je navdihoval v vsej svoji veličini in v objektiv fotoaparata sem ujel krasen motiv, ki je dobil posebno mesto v prvem ciklusu fotografske razstave "Impresije sopotij '99".

Savica privlači občudovalce, ki si ogledujejo znamenitost, ki jo je ustvarila narava skozi obdobja.

Dr. France Prešeren je postavil k Savici svojo znamenito pesnitev Krst pri Savici in tako za vse večne čase poveljal eno naših najlepših naravnih lepot. S pravo romantično zanesenostjo je ob premaganem Črtomirju doživel skoraj poosebljeno divjanje vode kot primerjavo z mladostnim kipenjem ...

Slap Savica daje simboličen pečat bohinjski pokrajini. Savica je nekako tudi zaščitni znak Elektra Gorenjska. Pojavlja se na ovitkih map, še bolj pa je občutena v zavesti ljudi, ki so povezani z elektrifikacijo bohinjskega kota.

Savica ni le turistična znamenitost in voda ni samo naravna dobrina, je tudi energetski potencial, ki so se ga zavedali že naši predhodniki in ga prvič preizkusili leta 1916, ko so zgradili prvo elektrarno za potrebe oskrbovanja zaledja 1. svetovne vojne in pred 50 leti, ko je bila zgrajena HE Savica kot prvi elektrarniški objekt po osvoboditvi v Sloveniji in v takratni državi FLR Jugoslaviji. Tik pod slapom je del vode zajet za hidroelektrarno Savica. Voda nato odteka po izdolbljenem rovu v steni Komarče in cevovodu do elektrarne v Ukancu.

Savica me je privlačila in njeno zgodbo sem raziskoval in opisal v podlistku Stoletje elektrike v 13 nadaljevanjih elektrarniške kronike. Zaključek serije je sovpadal s slovesno prireditvijo ob končani prenovi HE Savica 24. septembra 2001 v Ukancu in z izidom prve zloženke HE Savica 1916-1949-2001, ki jo posvečam bodočim rodovom v spomin na prednike. Ponatisnjena je bila ob proizvodnem jubileju 1. milijarde kWh ekološko čiste električne energije 27. maja 2007 in ob odprtju dokumentarno-fotografske razstave 60 let hidroelektrarne Savica v Galeriji Elektra 18. februarja 2010. Preko poletja 2010 je gostovala v Turističnem društvu Bohinj.

Pripadni podjetju

ELEKTRO GORENJSKA SMO LJUDJE NEKDANJI ZAPOSLENI

FRANC SORŠEK

Tehnik za meritve v HE

Leta 1956 sem se šel učiti za elektrimonterja v podjetju Elektro Kranj. Sprejel me je direktor Jože Bešter, ki me je po razgovoru napotil na rajon Kranj mesto, kjer je bil takrat rajonski vodja Peter Bitenc. Nadzorništvo Kranj mesto je bilo v stavbi na dvorišču elektrarne Sava, kjer so imeli Majdičevi prej živino, na podstrehi pa je bil takrat tokovni oddelek. Nadzorništvo je skrbelo za vzdrževanje visokonapetostnih daljnovodov, nizkonapetostnega omrežja in hišnih priključkov. Kot vajenec sem praktični pouk opravljal v nadzorništvu, teoretično znanje pa smo pridobili v Elektro gospodarski šoli v Cerknem. Po zaključku vajeniške dobe sem šel v vojsko, po vrnitvi leta 1961 pa sem se ponovno zaposlil v podjetju Elektro Kranj. Takratno prevozno sredstvo je bilo kolo. Najbolj mi je ostal v spominu dogodek, ko sva šla s pomočnikom napeljat trifazni priključek v Zgornjo Besnico. Ves material in orodje sva naložila na kolo - plezalke, pas, bakreno žico 10, trifazni števec in ostalo orodje, in se odpravila v Zg. Besnico.

Ob delu sem dokončal šolo elektrotehnične smeri na delavski univerzi v Kranju. Ko je bila zgrajena RTP Labore, sem tam prevzel službo stikalničarja. Z napredkom daljinskega vodenja in izgradnjo centra vodenja na Zlatem polju je bilo tja preneseno upravljanje RTP Zlato polje in RTP Labore. Zaradi zagotavljanja kvalitetne in nemotene dobave električne energije odjemalcem je bila takrat na centru vodenja organizirana 24-urna dežurna služba, ki smo jo opravljali štirje. Po desetih letih službovanja v turnusu sem šel na novo delovno mesto meritve, kjer je bilo zanimivo in razgibano. Po vseh RTP na Gorenjskem smo izvajali meritve zaščite, meritve izolacije transformatorjev in meritve transformatorskega olja. Po letu 1980 sem se zaposlil v Gorenjskih elektrarnah, sodeloval sem pri revizijah in vzdrževanju elektrarn. Uvedli smo daljinski prenos števnih podatkov iz elektrarn na zbirno mesto v HE Sava. V letih mojega službovanja je bilo zgrajenih veliko novih objektov, obnovljenih več elektrarn in veliko omrežja. Vesel sem, da sem bil član tega kolektiva.

Upokojen sem 12 let in sem aktiven član Društva upokojencev Elektro Gorenjska, ki je bilo ustanovljeno leta 2005. Družimo se in organiziramo izlete, ki so prilagojeni starosti članov. V osmih letih smo imeli veliko lepih izletov po Sloveniji in tujini. Najbolj mi je bil všeč izlet v ledeno jamo blizu Bischofshofna v Avstriji. Ob koncu leta pa obiščemo tudi člane društva, ki so dopolnili 80 let.

VINCENC ŠVAB

Vodja HE

Precejšnji del mojega dela v Gorenjskih elektrarnah je povezan s HE Lomščica, kamor sem prišel v času montaže oziroma postavljanja generatorja, kasneje pa sem opravljal dela upravljavca. Hidroelektrarna kot takšna je vsekakor unikat, seveda pa se tudi pri takšnih pojavljajo raznovrstne težave, ki jih je bilo kar precej. Še največ težav je bilo z zajetjem, ki je bilo prvotno tako imenovano "tirolsko" zajetje, to pa je bilo za tisto lokacijo (prodnosna voda, listavci, povrhu pa še direktno pod naseljem) vse prej kot primerno. Ob omembi težav gradbenemu projektantu družbe IBE, je ta samo odvrnil, da so se pač takrat projektirali takšni jezi. Tudi direktorju, gospodu Štefetu, sem omenil težave, pa me je tudi on hitro odpravil, češ, saj je vse novo. Ko je, mislim, da leta 2004, prišel k nam v Gorenjske elektrarne, je od obratovalcev hotel predloge izboljšav, seveda sem mu jih navedel. A tudi malce kasneje, ko sva se srečala na hodniku podjetja, me je še enkrat vprašal, če resno mislim, da je treba jez v Lomščici podreti in zakaj. Jaz pa sem mu rekel: "Tudi zato, da se nam zanamci ne bodo smejali." "Ta je pa kruta", mi je odvrnil. Kmalu za tem je prišel na objekt, se prepričal, kakšna je situacija in mislim, da je bil to eden od dejavnikov za kasnejšo preureditev.

Franci Soršek

Vincenc Švab

Podjetje smo mi!

ELEKTRO GORENJSKA SMO LJUDJE KULTURNO UDEJSTVOVANJE PODJETJA DRUŽENJA ZAPOSLENIH RAZSTAVNA DEJAVNOST

Kultura in umetnost sta v družbi Elektro Gorenjska močno poudarjeni, v Galeriji Elektra smo tako v dva-
desetih letih gostili več umetniških razstav, pri čemer
smo dajali prednost ustvarjalcem z območja
Gorenjske, pogosto pa so v galeriji razstavljene tudi
fotografije zaposlenih v skupini Elektro Gorenjska, ki
so nastale ob različnih priložnostih.

Seveda so zaposleni glavna rdeča nit vseh aktivnosti
in izjemen poudarek se skozi celotno leto namenja
druženju vseh zaposlenih - od dneva podjetja, do
raznih druženj kot so v času novega leta itd.

Izbrali smo nekaj foto utrinkov iz preteklih let.

*Slika 1: Dramski igralec Polde Bibič je z žlahtno pripovedjo
umetnika popestril kulturna dogajanja v novi Galeriji Elektra
(foto Drago Papler)*

*Slika 2: Razstave Pesmi štirih v risbah in kipih Petra Jovanoviča
(tretji z leve) 15. januarja 2004 sta se udeležila tudi pesnika Tone
Pavček (drugi z leve) in dr. Ciril Zlobec (četrti z leve)
(foto Simon Papler)*

*Slika 3: Fotografska razstava v Galeriji Elektra. Na fotografiji sta
Mateja Purgar in Marjeta Rozman*

*Slika 4: Utrinki z razstave Vladimirja Makuca v Galeriji Elektra,
2007*

5

Slika 5: Dan podjetja Elektro Gorenjska na Šobcu, 2007

Slika 6: Dan samoupravljalcev Elektro Gorenjska leta 1985 je bil obeležen s pobratanjem Krajevnega nadzorništva Podbrezje in Skupine za investicijsko vzdrževanje Kočevje, ki sta skupno odpravljali poškodbe zaradi orkanskega vetra od 8. do 12. februarja 1984 (Foto Dragho Papler)

Slika 7: Srečanje upokojencev Lesce, 2014

Slika 8: Dan podjetja Elektro Gorenjska na Polici pri Naklem, 2013

Slika 9: Prednovoletno srečanje zaposlenih, 2011

6

7

8

9

Osebnosti

ELEKTRO GORENJSKA SMO LJUDJE ZAPOSLENI Z DRUGE PERSPEKTIVE

Bistvo in gibal vsakega podjetja so njegovi zaposleni. Elektro Gorenjska smo ljudje. V rubriki vsakokrat predstavljamo posameznike in njihove hobije, preživljanje prostega časa. Spoznajmo se še iz malce drugačne perspektive.

ROK ANDOLŠEK

1. Opišite se na kratko.

Sem preprost, pošten, deloven poba. Že 11 mesecev (v času izida Elga bo že praznovala 1. rojstni dan) sem tudi ponosen očka hčerke Ule, ki nama z Urško polepša sleherni dan. Biti starš je res zabavno.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Odkar smo družina, je prostega časa vedno manj, vendar če se le da, ga izkoristimo v naravi, kjer se nam pridruži še labradorka Shanti. Rad se ukvarjam s športom, občasno pa zaidemo tudi na kakšen malo večji "kucelj". Pozimi sta aktualna smučanje in badminton, poleti pa kolo in odbojka.

Lahko rečem, da sem tehničen tip človeka, tako da sem večino dela pri prenovi stanovanja opravil kar sam, ob pomoči dobrega prijatelja Anžeta. Že v mladosti sem bil navdušen nad mopedi, razstavil in sestavil sem ga vsak teden, z željo, da bi bolj letel. Motorist sem še danes, na žalost sem izkusil tudi nevarni del tega hobija. S punco se rada zapeljeva po vijugastih cestah na krajše izlete. Da sem lahko prijazen do narave, sem si lansko leto omislil električno "skirco" (skiro, da ne bi kdo mislil, da sem nor na sekireJ). Skiro je idealen za vožnjo po mestu, kampu in ker imam srečo, da sem doma blizu službe, se v toplih dneh z njim odpravim tudi na delo. Aja, skoraj bi pozabil - zelo rad kuham, tako so kuharske knjige edine, ki jih z veseljem preberem.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Zame je nekaj odklop, drugo pa sprostitev. Ker se rad zabavam, za popoln odklop potrebujem dobro hrano in pijačo ter seveda prave prijatelje. Za sprostitev pa je recept čisto preprost: poletje, lokal ob morju, sončni zahod in pa seveda moja boljša polovica.

4. Vaš življenjski moto?

Hm, hm, hm, življenjski moto, ta je pa težka. Ob besedi moto pomislim na Suzuki Bandita v moji garaži.

DRAGICA PETRIČ GLOBOČNIK

1. Opišite se na kratko.

Sem energična oseba, ki ji trdo delo ni tuje. Moje največje vrednote so poštenost, zaupanje in iskrenost. V Elektru Gorenjska sem zaposlena že vrsto let, zadnja leta delujem na področju financ. V veselje mi je delati s sodelavkami in sodelavci, med katerimi vladata dobro vzdušje in medsebojna pomoč. Sicer pa živim z družino v idilični gorenjski vasi pod Krvavcem, ki mi ponuja obilo možnosti za športne aktivnosti.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Prosti čas najraje preživljam aktivno v naravi. Sproščajo me pohodi na bližnje in daljne hribe. Prav tako rada vrtnarim in uživam na terasi ob branju knjig, družbo pa mi občasno delajo zajček in dva mucka. Moja največja ljubezen pa je kolesarjenje. Obožujem sončne vikende, ko damo kolesa na streho avtomobila in se odpeljemo do kakšnega lepega slovenskega kraja ter tam naredimo krožno turo s kolesom. Vzponi mi včasih delajo preglavice, a s trdno voljo premagam tudi te. Med izleti pa si seveda rada privoščim dobro kavo in kaj sladkega. Pozimi, ko so dnevi krajši, ob večerih rada zaidem v gledališče in si ogledam kakšno dobro komedijo.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Moj popoln odklop so potovanja v kraje in dežele, v katerih še nisem bila. Na ta potovanja se rada pripravim in naredim načrt ogledov. Poleg tega pa mi odklop predstavlja tudi vsakoletni dopust na morju, ki ga rada preživim aktivno. Sprošča me tudi sodobna glasba.

4. Vaš življenjski moto?

Življenje je kratko, zato ga je treba živeti, ne zgolj preživeti.

Rok Andolšek s hčerko Ulo

Dragica Petrič Globočnik

MOJCA KREMSAR JANŽEKOVIČ

1. Opišite se na kratko.

Ker sama sebe težko opišem, vam podajam mnenja o sebi, ki so jih napisali moji prijatelji in osebe, s katerimi preživljam večino časa oziroma z njimi poslovno sodelujem, istočasno pa se jim zahvaljujem za njihovo iskrenost.

"Mojca ima pozitiven pogled na svet in lahko naredi vse, če le ima voljo. Je nasmejana, dobro razpoložena, seveda pa ima tudi ona tiste dneve, ko si misli, da ji ne gre ravno najbolje. Takrat si želi le miru! Vedno želi dobiti prave, natančne podatke, in če izve, da nekaj ne "štima", gre takoj v akcijo. Želi si le, da je njeno delo opravljeno korektno in da drugi to tudi upoštevajo. Je oseba, na katero se lahko vedno zanesesh." T. Š.

"Mojca je prijazna, skrbna, vesela partnerica in mamica, brez dlake na jeziku. Zmeraj poskrbi, da so stvari na pravem mestu, kakor se spodobi." V. J.

"Mojca je odgovorna, sposobna, zahtevna do sebe in drugih, nepopustljiva v profesionalnem okolju, poštena, zasebno pa prijazna, nasmejana in ljubeča mamica in partnerica." T. B. J.

"V Mojci vedno vidim zagnano Mojco s ciljem pred sabo. Je pridna, zagnana, uspešna. Ko se srečava, se vedno spomnim na lepe trenutke, ki smo jih kot kolektiv skupaj preživeli v Žirovnici." D. K.

"Za Mojco moram reči, da je neodvisna, svobodna, optimistična, avtoritativna, zahtevna in strastna (npr. pri športu). Mislim, da včasih kar preveč zaupa sama sebi, zato bi morala bolj paziti, biti bolj skromna in ponižna. Odlično prenaša poraze." B. B. E.

"O Mojci lahko rečem, da je prizadevna, vztrajna (dokler ne reši problema), pripravljena pomagati, samoiniciativna, učljiva." V. O.

"Na hitro o Mojci lahko rečem, da je odlična, trmasta, načelna, z nekoliko pomanjkljivo čustveno inteligenco." B. L.

"Mojco poznam šele dobra 3 leta, vendar bi o njej lahko rekel, da je prijetna, izoblikovana in stabilna osebnost, prijazna, vredna zaupanja, komunikativna,

vesele narave, natančna, nepopustljiva, odločna, objektivna, polna športnega duha, tekmovalna, iznajdljiva, oseba s pripravljeno in uresničljivo vizijo." N. P.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

V prostem času čim več časa preživim s svojo družino in prijatelji, s katerimi se srečujemo tako na družabnih kot tudi športnih srečanjih (bowling tekmovanja, tenis, odbojka).

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Poleti predstavlja zame popoln odklop lovljenje rib na morju, v ostalih letnih časih pa igranje bowlinga.

4. Vaš življenjski moto?

Kar lahko narediš danes, ne odlašaj na jutri.

IZTOK JENKO

1. Opišite se na kratko.

Dinamičen, komunikativen, vztrajen, v iskanju novih stvari, včasih tudi trmast. V dobri družbi zabavljaj, spontan in direkten. Zastavljene cilje vedno uresničujem, čas pa tukaj ne igra vedno glavne vloge.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Sem družinski človek, saj dajem družino na prvo mesto. Prijatelji, v večini tudi dolgoletni družinski prijatelji, so del mojega življenja tako v okviru družinskih srečanj in potovanj kot tudi mojih osebnih hobijev. Hobijev je včasih kar preveč, dan je prekratek za vse. Veliko potujem, prvomajski prazniki so praktično vedno rezervirani za krajša potovanja po Evropi (Alzacija, Južna Tirolska, Toskana ...). Šport je del mojega vsakdana, saj tečem 2-3 krat na teden, sobote so rezervirane za jutranje pohode na Kriško goro, pozimi smučanje v Dolomitih z otroki, za dušo pa že nekaj let kickboxing, ki je moj "ventil" za sproščanje in kolesarjenje po okoliških hribih, saj časa primanjkuje za daljše poti. Ljubezen do elektronike ostaja, saj moram obvezno vedeti za vse nove "gadžete", ki pridejo na trg. Filmofil od nekdanj, zastrupljen s serijo Game of Thrones, ki ni "okužila" le mene, temveč tudi moje sosede in prijatelje. Krvodajalec že od služenja vojaškega roka, vsaj 3 krat na leto se udeležim krvoda-

Iztok Jenko pri treningu

na sliki levo:

Mojca Kremsar Janžekovič
(tretja iz leve v prvi vrsti)

Milan Jezeršek

desno:
Miha Noč

jalske akcije v upanju, da ne bomo jaz in moja družina tisti, ki bi jo nujno potrebovali. Še bi lahko našteval, pa ima na žalost dan samo 24 ur.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Načinov odklopa je več. Včasih savne in masaža, vsakoletno smučanje očetov z otroki v Italiji (Forni di Sopra) je definitivna katarza, srečanja s prijatelji ob dobrem domačem teranu, večerni tek, zagotovo boksarska vreča v kleti, v zadnjem času pa tudi vožnja z motorjem.

4. Vaš življenjski moto?

Ne glej nazaj, izkušnje uporabi za naprej. Bogastvo je v drobnih stvareh, ki te dopolnjujejo.

MILAN JEZERŠEK

1. Opišite se na kratko.

Pozitivno naravnan, priden, delaven ... Če že moram opisati sebe, bi rekel, da sem odličen, vsega po malem - prilagodim se situaciji, ko je potrebno. Precej direkten, kar je lahko včasih tudi problem.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Imam dva glavna hobija, ki mi vzameta ogromno časa - fotografiranje in akvaristiko. Fotografija, s katero sem se začel ukvarjati že v mladih letih, je prisotna v mojem življenju praktično vsak dan, bolj intenzivno pa od leta 2005, ko sem se čisto po naključju včlanil v foto sekcijo ŠD Elektra Gorenjska. Ko pridem domov, vzamem opremo za fotografiranje in sem lahko na terenu do večera oziroma kolikor mi dopuščajo vremenske razmere.

Imam pa tudi sivega žakaja, ki potrebuje svojo dozo pozornosti in res zna razmišljati (na razvoju 3-letnega otroka) - če se mu zameriš, je hitro užaljen, se obrne okrog in te ne pogleda. Moraš ga crkljati, saj potrebuje veliko pozornosti. Prevzame pa čisto lastnosti lastnika, tako da bi lahko rekel, da je odraz mene samega.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Ko grem iz službe, pridem domov in vzamem stvari za fotografiranje - ko čakam objekt slikanja, čakam lahko tudi ure in ure. Včasih lahko tudi samo čakam in ni nič, ne dobim fotografije. Čista sprostitiv. Seveda pa tudi z ženo Tatjano hodiva v hribe in na izlete za popoln odklop.

4. Vaš življenjski moto?

Uživaj življenje s stvarmi, ki te osrečujejo - zame sta to fotografija in akvaristika.

MIHA NOČ

1. Opišite se na kratko.

Prihajam z Jesenic. V podjetju sem zaposlen 3 leta, ukvarjam se z razvojem in modeliranjem omrežja, izračuni, obenem pa sodelujem tudi na nekaterih projektih, povezanih s pametnimi omrežji. Trudim se, da bi svoje delo opravljal kar najbolje, da bi pomagal sodelavcem in s tem prispeval k pozitivnemu vzdušju.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Izhajam iz gorniške družine. To je razlog, da so moji hobiji povezani ravno s tem področjem. Planinske vzgoje sem deležen že iz plenic, saj smo redno hodili na izlete. Z leti so sprehode v vozičku po gozdnih cestah nadomestile krajše planinske ture, proti koncu osnovne šole pa sem z očetom že okusil čare Martuljškega brezpotja. V osnovni šoli sem se pridružil mladinskemu odseku Planinskega društva Jesenice, kjer sem kot udeleženec s svojimi vrstniki doživel veliko zanimivih doživetij, ki se jih še danes radi spominjamo. Kasneje sem se pridružil tudi alpinističnemu odseku, kjer sem spoznal, da je narava čudovita tudi v svetu vertikal. Nikoli se nisem imel za ekstremnega plezalca, temveč bolj za gorskega uživača, ki poprime tudi po kaki lepi štirici. Z dopolnjenim 18. letom sem opravil vodniški tečaj in se pridružil gorski reševalni službi, Lani sem tako dopolnil 10. obletnico svojega delovanja kot planinski vodnik pri mladinskem odseku in kot gorski reševalec pri postaji GRS Kranjska Gora. Študentska leta so se končala, s tem se je zmanjšala tudi količina prostega časa. Kljub temu sledim svoji gorniški poti. Ni pomembna dolžina ali težavnost preplezane smeri, ni pomembno, ali bom vrh osvojil v začrtanih minutah, važno je uživati čudoviti gorski svet, kjer v miru pozabim na vse "pomembne" stvari.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Dremež v mehki travi na samotnem gorskem vrhu.

4. Vaš življenjski moto?

Nejc Zaplotnik: "Kdor išče cilj, bo ostal prazen, ko ga bo dosegel, kdor pa najde pot, bo cilj vedno nosil s seboj."

DRAGO NOVAK

1. Opišite se na kratko.

Po naravi sem trmast (v pozitivnem smislu), tehnično iznajdljiv, preudaren in človek, ki ne mara odlašanj. Postavljam si cilje, ki so realno dosegljivi. Rad sem v družbi ustvarjalnih ljudi z dobrimi idejami in v sproščenem ozračju. Že od mladosti je v meni raziskovalni, ustvarjalni in športni duh. V svet elektrotehnike me je vleklo že v osnovni šoli, ko sem začel izdelovati preproste radijske sprejemnike (detektorje), po končani srednji šoli za elektrotehniko v Ljubljani pa sem se zaposlil v sedanjem podjetju in ob delu dokončal študij na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Mariboru. Raznoliki šport je bil sestavni del mojega življenja (smučanje, orodna telovadba, košarka, dvoranski nogomet, tenis, squash, itd). Bilo ga je toliko, da je pustil posledice na sklepih.

Rad pripravljам morske ribe in mehkužce (sardele, skuše, hobotnice).

Motijo me "zbirokratiziranost" družbe, pohlep in neenakosti pred zakonom.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Prosti čas je povezan z različnimi aktivnostmi. V preteklosti sem 16 let posvetil folklorni dejavnosti, kjer sem bil predsednik društva, umetniški vodja, koreograf in plesalec. Zanimiv dogodek iz obdobja folklornega udejstvovanja: zaradi zgodnjega popoldanskega nastopa predčasno zapustim službo in odhitim domov. Doma se preoblačim v gorenjsko narodno nošo in tekam iz prostora v prostor. Žena me vpraša: "Kaj iščeš?" "Iščem klubuk", ji odgovorim. "Ja, kaj pa je s tabo, saj ga imaš na glavi", mi pravi. "Uf, sto m...." in odhitim na nastop.

Nato me je potegnilo v modelarske vode. Izdelava in letenje z radijsko vodenimi modeli letal mi je izziv. Modelarstvo je ljubezen iz otroštva. Ob vsem tem pa sem še športno aktiven, kolikor mi zdravje še dopušča. Rad kolesarim, plavam in hodim v hribe. Najljubša so

mi potepanja po Julijskih Alpah, zahodnih Julijcih, Karnijskih Alpah in po feratah v Dolomitih. Rad se družim s prijatelji modelarji na modelarskih srečanjih po Sloveniji. Na kolesu pa sem sam, saj je to prevozno sredstvo ustvarjeno običajno za enega.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Zame je popoln odklop čas poletnega dopusta, ki ga z ženo že 18 let preživljava v Dalmaciji, kjer imava kar nekaj prijateljev. Sprostitev je letenje z modelom letala ali plezanje v zahtevnih feratah, kjer se sprošča adrenalin. Odklop je tudi, ko po napornem dnevu pogledam nazaj in si rečem - naredil sem to, kar sem si zadal, se brezskrbno uležem in zaspim.

4. Vaš življenjski moto?

Ne odlašaj na jutri, kar lahko storiš danes, saj "dan zamujen, ne vrne se noben". Življenje je kratko, zato ga je potrebno živeti polno. Danes dobra zamisel, jutri dobra izvedba.

TOMAŽ SITAR

1. Opišite se na kratko.

Sem preprost, iskren, na začetku malo zadržan, željan vedno novih izzivov. Drugače pa sem odgovoren, nepopustljiv, pedanten, vztrajen, srčen, včasih kot tipičen kozorog malce trmast. Sem oče 10-letnega Andraža in druženje z njim me vedno znova napolni z energijo. Vesel sem, da sem zaposlen v Elektru Gorenjska in da so mi zaupani projekti, kjer si nabiram izkušnje in lahko uporabljam svoje znanje. Ponosen sem, da je na projektu daljnovoda Železniki - Bohinj zdrav timski duh, saj brez tega projekt ne bi potekal tako hitro.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Rekreativno se ukvarjam z več športi - kolesarjenje, smučanje, tek na smučeh, plavanje, potapljanje z jeklenko, gornišstvo, skratka, športi, ki potekajo v naravi. Pojem tudi pri moškem pevskem zboru v Dupljah, kjer je dobra družba in si krepim domoljubno zavest. Že od malega sem veliko pomagal stricu pri delu na kmetiji in še sedaj, če je čas, z veseljem priskočim na pomoč, saj mi te izkušnje vedno pridejo prav.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Popoln odklop je, da sem v družbi iskrenih, preprostih, veselih ljudi ali pa da se usedem na kolo in naredim kakšno "odštekano" turo.

4. Vaš življenjski moto?

Moj moto je, da se pri vsem, kar delaš, potruji in bodi srčen in uspeh bo prišel sam od sebe. Kot piše v pesmi Tone Pavček, "ko hodiš, pojdi zmeraj do konca".

na levi:
Drago Novak

Tomaž Sitar

Anekdot.e

★★★

O uvedbi osebnih računalnikov (PC) v družbi Elektro Gorenjska lahko zapišemo precej anekdot. Mnogi so ga hitro sprejeli kot pomoč pri delu, drugi so se ga bali kot hudič križa, nekateri ga sploh niso uporabljali ... Eden od teh je bil tudi takratni direktor, ki je imel na svoji delovni mizi le ekran računalnika, da se je videl, nekje pod mizo pa procesor, ki ni bil niti priključen, saj računalnika sploh ni uporabljal. Nato so mu nekoč informatiki vzeli še procesor, saj so ga potrebovali nekje drugje. Ostal je samo ekran na njegovi delovni mizi - in to precej let. Vtis na poslovne goste pa je bil kljub temu zagotovljen.

★★★

Nekoč, po koncu delovnega dne me kliče čistilka domov. Pravi: "Tovariš Porenta, iz računalnika se kadi, kaj naj naredim?" Ji svetujem in odgovorim: "Potegnite kable ven." Pridem naslednji dan v službo, stopim v svojo pisarno in res, kabli so bili "ven", ampak ne samo potegnjeni, temveč iztrgani iz računalnika! No, kadilo se pa iz računalnika ni več!

★★★

Nekoč me prijatelj prosi, da mu "uredim" cenejšo elektriko, ker delam na Elektru Gorenjska, saj sem po njegovem izrazu pri "koritu". Mu rečem: "Seveda, si jutri doma, da ti pošljem enega od naših, da pride k tebi?" Presenečeno odgovori: "Kaj, že tako hitro, že jutri?" Pa mu odgovorim: "Seveda, da pride nekdo in ti odklopi elektriko, pa boš imel cenejšo elektriko!"

★★★

V času ene največjih havarij, ki je doletela distribucijsko omrežje Elektra Gorenjska, je bilo stanje res kaotično - naši zaposleni so na terenu delali noč in dan, da so odjemalcem čim prej zagotovili elektriko. Tudi v naši službi smo skrbeli za temeljito komuniciranje in organizacijo, nato pa sredi največje "gužve" in intenzivnega stanja dobimo klic za potencialno oglaševanje - kontaktira nas gospod, ki nam je pred časom poslal ponudbo za sodelovanje, saj se ukvarja s promocijskimi teksti oziroma pripravo kakršnih

koli tekstov. Ponovno se "ponudi" za sodelovanje, čeprav smo se mu že prej zahvalili in rekli, da se mu oglasimo, če bomo potrebovali njegove usluge, ampak težko, saj jih pokrijemo z notranjimi zaposlenimi. Ko mu omenim, da imamo trenutno zaradi havarij situacijo precej ekstremno, tudi takrat gospod ne dojame čisto, da res ni primeren čas za njegov klic. Ah, nekateri malce kasneje razumejo stvari.

Dan podjetja Elektro Gorenjska v Bohinjski Bistrici, 2006

levo:
Dan podjetja Elektro Gorenjska
na Bledu, 2011.

spodaj levo:
Dan podjetja Elektro Gorenjska v športnem
centru Protenex v Šenčurju, 2008.

Kolofon:

Elektro Gorenjska 50 let z vami, priloga poslovnega glasila Elgo
Št. 3, marec 2014

Izdajatelj: Elektro Gorenjska, d. d., Ulica Mirka Vadnova 3a, Kranj,
Služba za korporativno komuniciranje

urednistvo.elgo@elektro-gorenjska.si /tel. 04/2083-684

Za izdajatelja uprava družbe: predsednik uprave mag. Bojan Luskovec

Urednika: dr. Drago Papler, mag. Renata Križnar

Člani uredniškega sveta: Nina Praprotnik

Oblikovna zasnova in izvedba: Marko Tušek

Tisk: Gorenjski tisk, d. d.

Naklada: 1.800

ISSN 1581-8020

elektro
gorenjska

50 let z vami

Elektro Gorenjska,
podjetje za distribucijo
električne energije, d.d.
Ul. Mirka Vadnova 3a, Kranj